

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

24^e JAARGANG

WOENSDAG 26 JULI 1939

No. 1230

COMMISSIE VAN REDACTIE:

P. Liefstinck; N. J. Polak; J. Tinbergen;

H. M. H. A. van der Valk; F. de Vries.

M. F. J. Cool — Secretaris van de Redactie.

Redactie-adres: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplootweg.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties: voorpagina f 0,50 per regel. Andere pagina's f 0,40 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 16,—. Abonnementsprijs Economisch-Statistisch Maandbericht f 5,— per jaar. Beide organen samen f 20,— per jaar. Buitenland en Koloniën resp. f 18,—, f 6,— en f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cent. Donateurs en leden van het Nederlandsch Economisch Instituut ontvangen het weekblad en het Maandbericht gratis en genieten een reductie op de verdere publicaties.

INHOUD:

Blz.

De recente veranderingen in de handelspolitiek der Vereenigde Staten door Prof. J. A. de Haas	576
Exportcredieten en het bilaterale handelsverkeer door A. A. van Sandick	578
De Overheid en internationale industriële overeenkomsten door Charles Stulemeijer	579
De tarwe-overvloed door J. Horring	580
De invoer van de Nederlandsche Antillen en het aandeel daarin van de andere Rijksdeelen door Dr. W. C. Klein	581

AANTEKENINGEN:

Ontwikkeling van de openbare financiën in Nederlandsch-Indië	582
--	-----

Statistieken:

Groothandelsartikelen	584—585
Geldkoersen-Wisselkoersen-Bankstaten	583, 586

GELD-, KAPITAAL- EN WISSELMARKT.

De reeds in de vorige verslagweek ingezette koersverbetering van den Gulden, zette in de afgelopen week sterk door, zoodat het Egalisatiefonds zich andermaal geheel afzijdig kon houden. Van goudverliezen is bij de huidige verhoudingen dan ook uiteraard geen sprake meer, daar Dollar en Pond zich resp. op 1.86⁷/₈ en 8.74¹/₂ bewegen. Als voornaamste oorzaak van deze gunstige ontwikkeling kan, evenals de vorige week het geval was, de aanmerkelijk gunstiger beoordeelde binnenlandsche politieke situatie gelden, in verband met de hernieuwde opdracht aan Dr. Colijn. Daarnaast is de technische positie van den Gulden in de afgelopen week echter ook in niet onbelangrijke mate versterkt door zuiver incidenteele factoren, verband houdende met de gedeeltelijke liquidatie van Ponden- en Dollar-saldi door Fransche houders, teneinde hiermede het door hen op onze markt gekochte Fransche schatkistpapier te betalen. Het is in confesso, dat dit papier hier momenteel allerminst gewild is, terwijl het voor Fransche houders nog steeds als een zeer redelijke belegging kan gelden.

Op de termijnmarkt was het verloop vrijwel overeenkomstig, zij het dan ook, dat het écart ten aanzien van het Pond in mindere mate wijzigingen toonde dan ten aanzien van den Dollar. Voor laatstgenoemd devies daalde het drie-maands agio van $\frac{3}{4}$ cent tot $\frac{2}{5}$ cent, zoodat rente-arbitrage momenteel lang niet meer die attractie biedt als twee weken geleden. Voor Ponden bleef het agio om en nabij pari hangen.

Het viel op, dat de prijsdaling op de goudmarkt zich niet in die mate voltrok als op grond van de stijging van het Guldensdevies verwacht had kunnen worden, hetgeen in verband werd gebracht met een incidenteele groote vraag naar goudbaren, waardoor — gegeven de betrekkelijke beperktheid van onze goudmarkt — een snelle prijsdaling werd voorkomen. Voor munten bleef de belangstelling, zij het dan ook vnl. van buitenlandsche zijde, betrekkelijk levendig, doch van een eenigszins belangrijke premie van munten boven baren, was ook thans geen sprake.

Op de geldmarkt bleef de toestand vrijwel onveranderd en men ziet met belangstelling het resultaat van de nieuwe schatkistmissie tegemoet.

Op de beleggingsmarkt vond het koersherstel, hetwelk reeds de vorige verslagweek had ingezet, verderen voortgang, waarvan uiteraard de 2 $\frac{1}{2}$ pCt. integralen, die slechts van 70⁹/₁₆ tot 70¹⁸/₁₆ aantrokken, in de minste mate profiteerden.

DE RECENTE VERANDERINGEN IN DE HANDELSPOLITIEK DER VEREENIGDE STATEN.¹⁾

Een handelspolitiek is niet een op zichzelf staand geheel. De economische factoren zijn daarbij zoo nauw met de politieke verbonden, dat het onmogelijk is, de eene groep zonder de andere te beschouwen. Van de Amerikaansche handelspolitiek is bovendien wel gezegd, dat zij er als politiek heelemaal niet was.

Men verweet aan de Amerikaansche regeering een groote mate van inconsequentie bij het nemen van maatregelen. Dit bezwaar laat zich begrijpen. Bij het begrip „politiek”, denken wij ons een consequent gevolgde gedragslijn. Deze nu was ondenkbaar in een democratisch land als de Vereenigde Staten, dat geen permanent heerschende klasse en evenmin een vasten ambtenarenstand kent. Deze opbouw van de maatschappij maakt elke beslissing tot een reeks van langdurig beredeneerde compromissen, welke moeten veranderen met elke wijziging in de politieke constellatie.

Over dit gebrek aan samenhang ontstaat de laatste jaren een zekere ontevredenheid. Getracht wordt een achtergrond te verschaffen voor een vaste politiek, door eerbied voor vlag en constitutie. In vergelijking met den vasten grondslag, welken het bezit van een permanent aanblijvend staatshoofd en van ambtenaren-corpsen met zeer bepaalde gedragsregels aan de West-Europeesche democratieën geeft, is dit nog maar een begin. Ondanks de geweldige meerderheid, welke president Roosevelt bij zijn verkiezing behaalde, geldt nog steeds: hoe belangrijker de beslissing, des te langduriger het debat en des te onzekerder de uitkomst.

Desondanks blijft het mogelijk eenige naar voren springende beginselen aan te duiden.

Het isolationisme.

Van het begin der Amerikaansche geschiedenis dagteekent de gedachte van Washington, welke in 1802 door Jefferson werd overgenomen: „Eerlijke vriendschap met alle volken, bondgenootschappen, die ontwikkelingen scheppen met niemand. Dit principe had groote aantrekkingskracht; het deed een beroep op het democratisch rechtvaardigheidsgevoel en sprak vertrouwen uit in den goeden wil van anderen.

Tegelijkertijd echter formuleerde het bondig het verlangen der Vereenigde Staten zich af te zonderen. De Vereenigde Staten zouden geen verplichtingen op zich nemen, welke hen voor een onbekende toekomst bonden; evenmin waren zij bereid tot internationale samenwerking, daar deze onmogelijk is, indien men niet bereid is verplichtingen op zich te nemen.

Op dat oogenblik was deze politiek volkomen juist. De Vereenigde Staten hadden hun handen vol met het inpalmen van het eigen continent; daarenboven waren bij de toenmalige verkeersmiddelen de afstanden vrijwel onoverkomelijk, zoodat ingrijpen, zelfs als men dit gewenscht had, niet mogelijk geweest zou zijn. Hier was dus een politiek, en een juiste, want zij berustte op feiten. De Vereenigde Staten stonden echter niet stil na 1802. De stroom van goederen van industrieelen en agrarischen oorsprong, die tusschen de Vereenigde Staten en de rest van de wereld ontstond, veroorzaakte, dat de Vereenigde Staten steeds groter belangen in andere deelen van de wereld kregen. Kort vóór den wereldoorlog bedroegen deze reeds \$ 30 milliard; hier was geen ontkennen mogelijk van het feit, dat de Vereenigde Staten zich in andermans zaken hadden laten betrekken.

Het verspreide ingrijpen.

Dit schiep een probleem, dat voorloopig zeer eenvoudig werd opgelost. Men verklaarde, dat het isola-

¹⁾ Dit artikel is een samenvattende vertaling van de lezing, welke Prof. J. A. de Haas van de Harvard University te Boston Mass., in den zomercursus van Amerikanen op 17 Juli te Leiden heeft gehouden. Deze zomercursus is georganiseerd door samenwerking van de gezamenlijke Nederlandsche universiteiten en hogescholen.

tiebeginsel nog steeds gehandhaafd bleef. Onderwijs echter werd telkens ingegrepen, waarbij geen vaste lijn werd gevolgd, doch elk geval naar zijn eigen omstandigheden werd behandeld.

Het is echter een menschenlijke eigenschap, dat elke soort van handeling tot een gewoonte wordt. Zoo ontstond uit deze verschillende maatregelen toch een methode, een soort receptenboek, waarvan de hoofdinhoud deze was:

Voor Europa: Dit werd beschouwd als een politiek doolhof, waarbij men slechts een kans had, om er ongedeerd door te komen: wij houden ons zelf er buiten.

Voor Amerika: Hier waren economische belangen gekoppeld aan strategische, dus was volkomen rationeel: wij houden jullie er buiten.

Voor Azië: Hier ging het er aanvankelijk slechts om een morele basis te vinden voor het verdeelen van den buit. Vandaar de open deur politiek, welke na de opkomst van Japan omgezet werd in het negenmogendheden-pact en welke men zoo zou kunnen formuleeren: wij werken samen om de rest er buiten te houden.

Ook deze politiek was weer reëel en verstandig, echter slechts zoo lang, als men verschillende deelen van de wereld als onafhankelijke brokstukken kon behandelen, zonder dat zij den invloed ondergingen van het ingrijpen in andere deelen van de wereld.

Deze overgang van het ontbreken van een politiek naar een drievoudige politiek ging zeer onopgemerkt en geleidelijk. Dit is in de lijn van den pragmatismen Angelsaksischen geest, welke geen concepties en schema's vraagt. Bovendien heeft dit gebrek aan vaste lijn zijn voordeel; het is daardoor mogelijk op een bepaald moment beslissingen te nemen, welke regelrecht tegen voorgaande ingaan zonder dat men in zijn eigen achtung daalt. Zoo schijnt deze politiek de aangewezen door haar aanpassingsvermogen en haar buigzaamheid.

Bezwaren tegen een opportunistische politiek.

Hiertegen echter rijst een tweetal bezwaren. Ten eerste dient nogmaals gewezen te worden op de langzaamheid van beweging eigen aan een democratisch systeem.

Ten tweede neemt bij het langdurige volgen van een bepaalde politiek het probleem der belangengroepen steeds grooter omvang aan. Deze groepen beschouwen na verloop van tijd het voortzetten van de haar eens toegevallen voorrechten als niet meer dan billijk, bovendien beschikken zij meestal over financiële hulpbronnen om veranderingen tot het uiterste tegen te werken. Onder deze omstandigheden is een noodtoestand van nationale afmetingen of een dramatische verandering in een schijnbaar hecht gefundeerde situatie noodig om de gevestigde belangengroepen zoo in verwarring te brengen, dat de geesten vrij worden voor ingrijpende wijzigingen.

Er zijn twee dergelijke catastrophale gebeurtenissen geweest, welke een heroriëntering van de Amerikaansche politiek mogelijk maakten:

1o. de ineensstorting van den schijnvoorspoed in 1929;

2o. de conferentie van Munchen in September 1938.

Deze twee gebeurtenissen hebben een verandering van politiek bewerkt, zoowel t.a.v. de economische als t.a.v. de diplomatieke betrekkingen met de geheele wereld.

De eerste vernietigde het vertrouwen in de economische leerstellingen, welke tot dien zonder veel omslag aanvaard waren. De tweede bracht het Amerikaansche volk de overtuiging bij, dat vrede en welvaart ondeelbaar zijn en dat de Vereenigde Staten een vergaand belang bij de wereldgebeurtenissen hebben. Beide tezamen bewerkten een verandering van houding, welke weliswaar nog niet algemeen van harte aanvaard is — de Vereenigde Staten zijn een democratie — doch die, desondanks op dit oogenblik een realiteit is.

De ineenstorting in 1929.

In den grond hebben de problemen, die hierdoor opgeworpen werden, niets typisch Amerikaansch; zij konden uit de ontwikkeling verwacht worden. De wereldoorlog heeft echter bewerkt, dat de verschuivingen zoo snel plaats vonden, dat aanpassingen in gelijk tempo, vooral voor den landbouw, onmogelijk werden. Als voorbeeld diene, dat het vooroorlogseche Europa 50 pCt. van zijn tarwe-invoer uit Europeesche productielanden ontving; kort na den oorlog bedroeg het aandeel van Europa slechts 5 pCt.

De situatie in 1929 was deze. Europa had zijn productie hersteld, waardoor het minder behoefte aan Amerikaansche productie had. In Amerika daarentegen was de productiecapaciteit van den landbouw geweldig uitgebreid. De overgang van natuurlijke hulpmiddelen naar anorganische en mechanische, welke tot deze uitbreiding in staat stelde, schiep het probleem der vaste lasten, waardoor productiebeperking in den landbouw en andere grondstofleverende industrieën onmogelijk werd.

De democratische partij werd onder invloed van de industrialisatie in de Zuidelijke Staten eveneens protectionistisch, zooals zij voordien ten behoeve van haar landbouwaanhang voor een laag tarief was geweest. Het logisch volkomen onhoudbare geval deed zich voor, dat de landbouw protectionistisch werd. Tegen 1933 was de wanhoop algemeen. De democraten beloofden, vanzelfsprekend, iets anders. Op het gebied der handelspolitiek bleek, ondanks een nevelig program, dat andere iets goeds: een vaste politiek.

Een beschouwing over deze politiek valt in twee gedeelten uiteen:

1o. Het doel der politiek en de gedachtengang, welke daaraan ten grondslag ligt.

2o. De methode.

Doel en bewijsvoering.

De gedachtengang was niet origineel, hij was juist. In het kort samengevat, berust de motiveering op een vijftal punten:

1o. Het is de eerste plicht van een crediteurstaat zich te laten betalen.

2o. De uitvoer kan niet voortgaan, wanneer men zijn beste klanten ten gronde richt door den invoer te stuiten.

3o. De plaats van de Vereenigde Staten in de wereldhuishouding is zoo belangrijk, dat de handelingen der Vereenigde Staten op economisch en financieel gebied beslissend zijn voor de geheele wereld.

4o. Een grootere invoer door de Vereenigde Staten leidt tot een toeneming van de bedrijvigheid in de rest van de wereld, waarvan de Vereenigde Staten op hun beurt de gunstige uitwerking zullen ondervinden.

5o. Tenslotte zal van een verbetering der handelsbetrekkingen een ontspanning op politiek gebied het gevolg kunnen zijn.

De groote moeilijkheid was, deze oude economische wijsheden ingang te doen vinden bij hen, die zich achter den tariefmuur veilig voelden. De argumentatie, door minister Hull gebruikt om in dezen wal een bres te schieten, kwam hierop neer. Invoer kan een land slechts ten goede komen, daar het niets anders is dan betaling voor voorafgaande leveranties. Bovendien verhoogt hij de koopkracht van de verbruikers, daar geïmporteerde goederen slechts afzet vinden, als zij voordeliger zijn. Een vermindering van de werkgelegenheid behoeft hiervan echter niet het gevolg te zijn. De statistische gegevens wijzen er eerder op, dat een stijging van den invoer en van de bedrijvigheid plegen samen te vallen. Een grootere koopkracht in het buitenland komt inzonderheid den landbouwers in de Vereenigde Staten ten goede, en van hun welvaart kan de industrie profiteren.

De groote moeilijkheid om deze argumenten tot hun recht te doen komen lag in den onwil van den Amerikaanschen industrieel onmiddellijke offers te brengen in ruil voor voordeelen op den langen duur. Hier ligt juist de kracht der protectionistische politiek, dat

zij met name genoemde voordeelen in hun nadeelige uitwerking afwentelt op de anonieme massa.

Minister Hull slaagde erin de pil te vergulden door zijn techniek van wederkeerige handelsverdragen. De ervaring had geleerd, dat algemeene conferenties geen tariefkwesities kunnen oplossen. De eenige manier, waarop tariefconcessies bereikt kunnen worden, is een zorgvuldige ontleding van de handelsbetrekkingen tusschen de Ver. Staten en één bepaald ander land.

Naast het feit, dat het stelsel van wederkeerigheid de eenige kans op welslagen biedt, staat de overtuiging, dat door deze methode tarieven op voorzichtige wijze aangepast kunnen worden aan de speciale omstandigheden, heerschende in den handel met één land. Daardoor kan de uitwerking van de tariefherziening op het binnenlandsche economische leven op de meest effectieve wijze opgevangen worden. Het effect van de verdragen wordt bovendien verder in de hand gehouden door een tweetal voorzieningen. Ten eerste gelden de tarieven slechts voor een bepaalde periode; ten tweede is dikwijls een beperking aangebracht op de hoeveelheid, welke tegen verlaagd tarief kan ingevoerd worden.

Zoo werd het probleem der tariefheffingen voor het eerst op wetenschappelijke wijze benaderd. Voor het bedrijfsleven echter werd het stelsel vooral aanvaardbaar gemaakt door de wederkeerigheid. Den Amerikaanschen industrieën konden op grond daarvan lagere tarieven en betere behandeling in het buitenland gewaarborgd worden. Te zelfde tijd wordt hierdoor echter het motief der nieuwe handelspolitiek verduisterd. Het gaat namelijk in beginsel niet om een vergrooting van den uitvoer, doch om het bevorderen van een regelmatige stijging van den invoer.

Een appreciatie van de resultaten der politiek is tengevolge van de vele kruisende invloeden moeilijk te geven. Maar in het algemeen kan gezegd worden, dat zich in den handel der Vereenigde Staten met landen, waarmede dergelijke verdragen zijn afgesloten, een aanzienlijk grootere verbetering heeft voorgedaan dan in den handel met die landen, waarmede geen verdragen tot stand kwamen.

De oppositie tegen de nieuwe politiek is nog niet verstomd; wel is zij veel minder heftig geworden. De oorzaak van deze meegaandheid biedt echter weinig reden tot vreugde. Door de recente gebeurtenissen in de internationale politiek zijn groote deelen van het Amerikaansche volk de wederkeerigheidspolitiek, welke geïnaugureerd was als middel tot den vrede, gaan beschouwen als een uitnemend wapen in den handelsoorlog. Om deze ontwikkeling te begrijpen, moet men teruggaan tot 1933, toen het nieuwe bewind in Duitschland een radikalen ommekeer in de handelspolitiek bracht. De ontwikkeling der 19de en 20ste eeuw was geweest, dat de regeeringen door het bedrijfsleven aangezet werden om haar prestige en middelen ter beschikking van den handel te stellen. Duitschland draaide dit om; de regeering regelt daar den uitvoer voor haar eigen doeleinden. Dit heeft een fundamenteel verschil geschapen. Vóór 1933 kon men spreken van den kamp om den wereldhandel; na 1933 is het juist te spreken van den oorlog door middel van den wereldhandel.

In het stelsel der Deutsche regeering blijft het economische kostenprobleem buiten beschouwing, waardoor de mededinging op de wereldmarkten op een geheel nieuwen grondslag is gesteld. De Deutsche methode berust bijna geheel op directen ruil; desondanks kan de methode van Hull den strijd hiertegen met goed gevolg opnemen. Niet omdat beide methoden in wezen gelijk zijn. Het tegendeel is waar. Daar de Deutsche methode tracht den goederenstroom in in- en uitvoer precies in evenwicht te houden, brengt zij den handel terug op het peil van de geringste hoeveelheid in een der twee richtingen.

De methode van Hull daarentegen legt geen beperking op de hoeveelheden en moedigt bovendien de uit-

breiding van den meerzijdigen handel aan door het invoeren van de meestbegunstigingsclausule. Deze clausule brengt de voordeelen, verworven door een verdragsluitend land, automatisch over naar alle andere landen, welke bij het verdragenstelsel zijn aangesloten. De laatste methode is er dus op berekend, den totalen wereldhandel te vergrooten, terwijl de Duitse methode tot een achteruitgang leidt. Dit fundamenteele verschil sluit een overeenkomst tusschen de beide landen, welke op het oogenblik de hoofdverteenwoordigers ervan zijn, uit.

Beide stelsels raken elkaar thans in den strijd om den Zuid-Amerikaanschen handel. Het Duitse streven werd namelijk vooral met succes bekroond in die landen, welke met deviezenmoeilijkheden worstelden, daaronder waren ook de Zuid-Amerikaansche staten. Het Hull-programma nu is in staat het daardoor ontstane stelsel van regeeringscontrôle te doorbreken, doordat het nieuwe kansen biedt.

Een typisch voorbeeld biedt het geval van Brazilië, waar ernstige betalingsmoeilijkheden het Duitse handelsstelsel bevorderden. Dit bracht de Vereenigde Staten in beweging. Een wederkeerig handelsverdrag, gevolgd door een leening van \$20 miljoen, kwam tot stand. Het onmiddellijke effect was de hervatting der betalingen door Brazilië en het vrijkomen van bevroren credieten, waardoor de handel tusschen de Vereenigde Staten en Brazilië wederom in vrijer banen geleid zal kunnen worden.

De groote winst van de nieuwe politiek van Minister Hull is tenslotte, dat voor de eerste maal in de geschiedenis een vaste en wetenschappelijk overvogen handelspolitiek bestaat; terwijl deze tegelijkertijd gecoördineerd is met de credietverleening aan het buitenland. Zelfs het feit, dat dit economisch hulpmiddel op het oogenblik zijn aanhang vooral ontleent aan de politieke mogelijkheden, welke het biedt, kunnen de waardeering niet veranderen. Bij consequente doorvoering van deze methode immers zal datgene worden bereikt, wat het eerst noodig is: een vrije beweging van goederen en diensten in het ruilverkeer.

J. A. DE HAAS.

EXPORTCREDIETEN EN HET BILATERALE HANDELSVERKEER.

Hoezeer de meeningen omtrent de te volgen economische politiek ook verdeeld mogen zijn, de bevordering van den export staat op alle programma's. De Regeering heeft verklaard, dat zij voornemens is het instituut van de credietverzekering hieraan krachtig te laten medewerken. Dit valt onvoorwaardelijk toe te juichen.

De Staat neemt bij dit systeem van credietverzekering zeer belangrijke risico's op zich. Daarom is het de eerste plicht van de Overheid zich terdege rekenschap te geven van deze risico's en deze zooveel mogelijk te beperken. Dit kan o.a. geschieden door in min of meer stringenten vorm voor te schrijven, dat het land, waaraan wij op crediet onze goederen leveren, ons, ter afdekking van zijn verplichtingen, zijn producten levert.

Dit is zonder twijfel een logische constructie. Wij leveren thans onze goederen, maar omdat wij niet te veel vertrouwen hebben in de betalingsbeloften van de tegenpartij, staan wij op een contraprestatie in natura. Het wordt een soort goederenruil op termijn, passend in het kader van het bilaterale handelsverkeer.

Bij nadere beschouwing ziet de zaak er echter minder bevredigend uit. De kans toch is groot, dat de tegenpartij zich van het karakter, dat wij, ter vermeerdering van onze zekerheid, aan de transactie gegeven hebben, zal gaan bedienen op een wijze, die ons in het geheel niet past. Want het wordt haar nu mogelijk gemaakt zich feitelijk, hoewel misschien niet formeel, ontslagen te achten van haar verplichtingen, als zij om een of andere reden niet bij machte is de specifieke contraprestatie in natura te effectueeren. Dit geval kan zich, vooral als het gaat om de leve-

ring van landbouwproducten, zeer gemakkelijk voordoen, bijv. als de oogst tegenvalt.

Terwijl wij dus gedacht hebben de transactie zeer solide te fundeeren door een soort goederenclaring; hebben wij in werkelijkheid de tegenpartij en hiermede ons zelf vastgelegd op een zoo smalle basis, dat wij groot gevaar loopen „er naast" te komen liggen. Wij doen dan ook veel verstandiger het land, dat wij, terwille van de bevordering van onzen export, crediet geven, vrij te laten in de wijze, waarop het zich de middelen verschafft, om aan zijn verplichtingen jegens ons te voldoen. Wel kan het raadzaam zijn onze markt dan wat ruimer open te stellen voor de exportgoederen van dat land.

Er is geen bezwaar tegen, ja het is zelfs noodzakelijk, bij het overwegen van de vraag, of wij met een bepaald land in zee zullen gaan, ons goed rekenschap te geven van zijn toekomstige betalingscapaciteit en dus ook van zijn exportmogelijkheden, maar dan in algemeenen zin, dus zonder dat land te binden aan een bepaalde contraprestatie in het bilaterale handelsverkeer tusschen dat land en het onze, waardoor wij in wezen onze rechten beperken.

Men kan de kwestie nog wel algemeener stellen. Indien het mogelijk is het handelsverkeer bilateraal uit te breiden, dan beteekent dit, dat de mogelijkheid bestaat de leveringscapaciteit en de opnamecapaciteit wederzijds te vergrooten. Dan moet men hiertoe ook overgaan, na door een handelsverdrag den weg gebaad te hebben. Maar in deze figuur is voor een eenzijdige credietgeving nauwelijks plaats.

De (internationale) credietgeving komt eerst op het tapijt, indien men tot de erkenning is gekomen, dat men met dit bilateralisme niet verder komt. De zin van deze credietgeving schuilt in de algemeen bevruchtende werking van het ter beschikking gestelde kapitaal. Hoe deze vrucht zich zal zetten, valt van tevoren te voorspellen noch af te dwingen en zeker niet van hier uit. Maar het is zeker, dat men de goede werking van dit internationale crediet ten zeerste belemmert door het economisch proces, dat men op deze wijze weer op gang tracht te brengen, terug te dringen in het kader van het bilaterale handelsverkeer.

Alle credietgeving is tot op zekere hoogte een speculatie. Men speculeert op den economischen vooruitgang, welken dit kapitaal in het debiteurenland zal tweewegbrengen. Het gaat dus niet om een blind vertrouwen in de moraliteit van den debiteur, die hem wel zal nopen zijn verplichtingen na te komen, maar hetgeen den doorslag geeft is de nuchtere overweging, dat met de kapitaalverstrekking de materiele basis voor het nakomen zijner verplichtingen wordt verbreed.

Dat deze speculatie falikant kan uitkomen, spreekt vanzelf. Vandaar de groote risico's, welke aan een internationale credietgeving inhaerent zijn. Maar met een credietgeving, geënt op het bilaterale handelsverkeer, wordt alleen bereikt, dat de kans op een goede werking van het crediet nog veel kleiner wordt en hiermede ook de kans, dat het crediet zal worden terugbetaald.

Dat dit geen „graue Theorie" is, leert de ervaring. De opbloeij van het geïndustrialiseerde Europa in de 2de helft van de 19e eeuw is voor een belangrijk deel te danken geweest aan de credietverleening van Europa aan Amerika. Wij hebben er ons toen wel voor gewacht ons op het standpunt te stellen, dat Amerika elk van zijn crediteuren in den vorm van bepaalde goederenleveranties, volgens het aflossingsschema der leeningen, moest terugbetalen. Men behoeft waarlijk geen profeet te zijn om in te zien, dat, indien de crediteurenlanden zich wél op dit enge standpunt hadden gesteld, er niets van terecht zou zijn gekomen.

Het bovenstaande is niet zoozeer een abstracte beschouwing over een historisch onderwerp, maar raakt de practische politiek van heden, nu de regeering bij meer dan een gelegenheid te kennen heeft gegeven, dat de bevordering van onzen export haar na aan het hart ligt.

A. A. VAN SANDIJK.

DE OVERHEID EN INTERNATIONALE INDUSTRIEEL E OVEREENKOMSTEN.

(Naar aanleiding van een prijsregeling voor kunstzijde op de Nederlandsche markt.)

Dezer dagen verscheen in de couranten het volgende communiqué betreffende een prijsregeling van de Nederlandsche kunstzijde-verwerkende industrie met Fransche en Italiaansche fabrikanten:

„De in de Katoencommissie vereenigde Nederlandsche kunstzijde verwerkende industrieën voeren sedert eenigen tijd onderhandelingen met hun voornaamste buitenlandse concurrenten teneinde te komen tot een algemeene prijsregeling voor de Nederlandsche markt.

Nadat in Maart 1.1. reeds een daartoe strekkend accoord was tot stand gekomen tusschen de Nederlandsche en de Fransche fabrikanten, is Zaterdag 22 Juli jl. een soortgelijk accoord gesloten met de Italiaansche kunstzijde-industrie. De onderhandelingen, die reeds eerder te Milaan waren begonnen, zijn in de afgelopen week in Den Haag voortgezet en hebben tot een gunstig resultaat geleid.”

Op zichzelf is een internationale industrieel e overeenkomst of kartel geen bijzonderheid. De omstandigheden, waaronder een overeenkomst tot stand komt, kunnen echter verschillend zijn, en juist daarvan hangt vaak het specifieke karakter van een dergelijke overeenkomst af.

Wat toch is het geval? Hoewel in vroeger jaren een internationaal kartel een gewoon verschijnsel was, is sedert de groote depressie de internationale behartiging van onze economische belangen in steeds grootere mate in handen der Overheid gekomen. Het kon ook moeilijk anders in verband met de talrijke belemmerende maatregelen op internationaal-economisch terrein. De noodzakelijkheid om de binnenlandsche nijverheid te beschermen, legde een groot deel van wat vroeger door internationale ondernemersovereenkomsten geregeld was, in handen van de Overheid; bij verdragsonderhandelingen werden objecten gebezigd, waarbij de ondernemers wel gehoord werden, maar welke zij vroeger zelf min of meer bepaalden. Nemen wij hier nog bij de politieke onrust, dan is het duidelijk, dat de sfeer ter bevordering van vertrouwelijke onderhandelingen tusschen twee of meerdere belanghebbenden in denzelfden bedrijfstak in binnen- en buitenland ten eenen male ontbrak.

De perspectieven schijnen de laatste jaren hoopvoller, nu het bedrijfsleven tot de conclusie komt, dat het zelf de handen weer uit de mouwen moet steken. De prijsregeling van de Nederlandsche kunstzijdeverwerkers met de Fransche en Italiaansche industrie is, naast andere soortgelijke overeenkomsten, hiervan het bewijs.

Zooals men weet, zijn in Nederland zowel de kunstzijden garens als de kunstzijden stoffen gecontingenteerd, terwijl de invoerrechten voor beide artikelen respectievelijk 3 pCt. en 20 pCt. bedragen.

Er is een vrij groote prijsverscheidenheid, terwijl de vraag — na een bepaald verzadigingspunt — ook bij dalende prijzen snel afneemt. De vaste kosten zijn over het algemeen zeer hoog, speciaal bij de fabricatie van garens. De buitenlandsche concurrentie is hevig, terwijl bij een dalende afzet en dalende productie de contingenten niet evenredig afnemen. Hierdoor ontstond een relatieve begunstiging van het buitenland. Bovendien werden de buitenlandsche producenten nog extra bevoordeeld door valutadepreciaties, zoodat de toegestane kwanta grif afgezet werden tegen aanmerkelijk lagere prijzen dan de Nederlandsche producenten zich konden veroorloven.

Onze grootste concurrenten in dit opzicht zijn Frankrijk en Italië. Naar ik meen, bedraagt het toegestane kwantum zijden stoffen, dat door hen ingevoerd kan worden, resp. 600.000 en 500.000 kg per jaar.

Het inzicht, dat de Regeering niet veel meer kan doen, temeer daar zij gebonden is aan de handelsverdragen, moet ongetwijfeld het verlangen in de betref-

fende ondernemerskringen versterkt hebben om zelf tot een vergelijk te komen.

Dit klemt des te meer, daar de Nederlandsch-Italiaansche clearing slechts goed kan functioneeren, indien de export van Italië op zijn minst gelijk blijft, althans niet geringer wordt. Ook Frankrijk ziet, in verband met de handelsbalans — hoewel deze in den laatsten tijd een weinig actief is — niets liever.

Bij de beschouwing van de Fransche en Italiaansche overeenkomsten met de Nederlandsche groepen en geïnteresseerden, moeten wij een en ander in een bijzonder licht zien. Wij moeten nl. niet vergeten, dat bij een toestand, zooals die in onze kunstzijden garens- en stoffenindustrie bestaat, datgene wat nationaal „geordend” (als ik dit veel misbruikte woord mag bezigen) is, internationaal in disorder kan worden gebracht. Het zich verstaan met de buitenlandse concurrenten was dus, naast hetgeen de Overheid tot nu toe heeft gedaan, noodzakelijk. Een dergelijke regeling kan de Overheid slechts welgevallig zijn. Immers, het geschiedt in samenwerking met haar, het herstelt gedeeltelijk het internationale vertrouwen, terwijl daarenboven de regelingen uit het bedrijfsleven zelf voortkomen.

Dat dit interesse en deze medewerking van Regeeringswege aanwezig waren en daarmee impliciet het belang erkend wordt en op waardeering van een dergelijke aanvullende werkzaamheid gerekend wordt, bleek bij de totstandkoming van de Italiaansch-Nederlandsche overeenkomst.

Beschouwen wij de Fransche en Italiaansche overeenkomsten met Nederlandsche geïnteresseerden nader, dan moet rekening gehouden worden met wat boven gezegd is omtrent de positie, zoowel van de kunstzijden garens als de stoffen, van de Nederlandsche producenten op de binnenlandsche markt.

Bovendien komt hierbij nog een derde punt van essentieel belang, nl. het z.g. Singmaster-patent. Dit patent, in het bezit van de AKU—HKI-groep, verbiedt aan buitenstaanders het matteeren van kunstzijden garens op een bepaalde wijze, nl. door toevoeging van titaan-dioxyde aan de spinstof in een bepaald stadium van het productie-proces.

Van beide overeenkomsten is de Italiaansche de voornaamste; de Fransche is incompleet en daarenboven afhankelijk van het sluiten van een „entente” met de Italianen. Zij gold voor de kunstzijden stoffen en was alleen aangegaan door de verwerkers van beide landen.

De Italiaansch-Nederlandsche overeenkomst omvat tevens een regeling omtrent het Singmaster-patent en houdt o.m. het volgende in:

Indeeling van geïmporteerde stoffen in verschillende klassen, benevens een prijsovereenkomst. Gezien de uitspraken van de gerechtshoven van Arnhem en 's-Gravenhage, alsmede van de rechtbank te Amsterdam, is een overeenkomst met de H.K.I. gesloten, waarbij aan de Italiaansche importeurs, in afwachting van de uitspraak van den Hoogen Raad, toestemming voor 1 jaar wordt verleend voor invoer van kunstzijden stoffen, ook al zijn zij met titaandioxyde gematteerd.

Het behoeft zeker geen extra-vermelding, dat de Regeeringsvertegenwoordigers ongetwijfeld het noodige gewicht in de weegschaal hebben geworpen. Hoe het ook zij, deze en dergelijke overeenkomsten zijn een verheugend verschijnsel. Zij leeren ons, dat nieuwe wegen en ongekende perspectieven open liggen, zij doen ons inzien, dat wat de Regeering alleen niet meer kan bereiken, mogelijk is, indien de ondernemers zich internationaal willen verstaan. De Overheid kan dergelijke overeenkomsten stimuleeren, bekrachtigen en ook in haar handelsverdragen opnemen, wat trouwens reeds geschiedt. De taak van de Overheid wordt daardoor vergemakkelijkt en haar bemoeiingen komen in een juister licht te staan.

CHARLES STULEMEIJER.

DE TARWE-OVERVLOED.

Het is met de tarwe een vrij hopelooze geschiedenis. Alleen in jaren met slechte of matige oogsten blijft de markt in evenwicht. De recordoogst van verleden jaar kon niet worden verwerkt. Bij den aanvang van de nieuwe oogstcampagne zijn er nog abnormaal groote voorraden aanwezig, zoowel in de exportlanden als in de importlanden.

Onder deze omstandigheden behoeft het niet te verwonderen, dat de vrij gunstige vooruitzichten van den aanstaanden oogst op het Noordelijk Halfrond aanleiding geven tot verdere prijsdaling van de tarwe. Reeds werd het laagterecord van September 1931 gebroken.

De eigenlijke oorzaak van de misère is de vergaande uitschakeling van den invloed van de vrije prijsvorming op de voortbrenging zoowel als op het verbruik.

Niet alleen is de invoerbehoefte aan tarwe in de Europeesche landen sterk afgenomen door de bescherming van de inheemsche tarweteelt, maar ook is in de meeste landen een reactie op een prijsdaling op de vrije markt onmogelijk gemaakt door stabilisatie van den binnenlandschen prijs. Het verbruik is daardoor kunstmatig in hooge mate onelastisch geworden.

De voortbrenging van tarwe is evenwel in de exportlanden ook grootendeels onttrokken aan den reguleerende invloed van den exportprijs. Bijna zonder uitzondering ontvangen de verbouwers in deze landen een hooger prijs dan op de vrije markt.

De uitkeering van exportsubsidies maakt de remmende werking van den lagen vrijen marktprijs op de productie voor een belangrijk deel illusoir.

De exportpremies bezorgen de uitvoerlanden als totaliteit gezien dan ook zeker geen voordeel, maar wel gevoelige schade. Vergroting van den export brengt het zoo goed als niet. Het stelt alleen de importlanden in de gelegenheid hogere invoerheffingen te ontvangen. De exportsubsidies vormen meer een middel in den onderlingen concurrentiestrijd, waarmee men elkaar nutteloos verwondt.

Millioenen quintalen (100 kg) tarwe in de geheele wereld:

Jaargemiddelde	beschikbaar voor export	gevraagd voor import	voorraden ¹⁾ beschikbaar voor export
1923-'24/1927-'28.....	262	213	49
1928-'29/1932-'33.....	350	208	142
1933-'34/1937-'38.....	229	147	83
1938-'39.....	321	156	165

¹⁾ Bij het begin van den nieuwen oogst in de vier groote overzeesche en Europeesche exportlanden en zeilende.

Bron: Bulletin Int. Landbouw Instituut.

Een oplossing van het tarweprobleem is slechts op twee manieren mogelijk.

De ingrijpendste, maar economisch meest juiste, zou zijn, dat op grond van de vrije prijsvorming op een — in den eigenlijken zin van het woord — wereldmarkt het verbruik en de productie zouden worden geregeld. Ongetwijfeld zou dan de tarweverbouw in Europa sterk inkrimpen, maar ook het verbruik toenemen. Een dergelijke oplossing is evenwel niet geïsoleerd voor tarwe mogelijk. Zij vooronderstelt een radicale verandering in de politieke omstandigheden en een algeheele heroriëntering van de economische politiek van de leidinggevende landen.

De oplossing, die momenteel de meeste kans van slagen biedt, is de aanpassing van het aanbod in de exportlanden aan de gegeven, vrijwel gestabiliseerde, consumptie. Eenige schommeling in de invoerbehoefte wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de grootte van den inheemschen oogst, terwijl speciaal het laatste jaar de voorraadvorming met het oog op oorlogsgevaar extra import meebracht.

In principe zijn de uitvoerlanden — en zelfs de meeste invoerlanden — het er wel over eens, dat het dien kant op moet. Maar om van de principieele overeen-

stemming te komen tot de practische verwerkelijking van het denkbeeld, moeten heel wat moeilijkheden uit den weg worden geruimd.

Reeds in 1933 kwam een tarwe-overeenkomst tot stand tusschen 22 landen. Al spoedig strandde deze op moeilijkheden bij de verdeling van de uitvoerquota. Bovendien bleek toen al spoedig, dat een internationale regeling overbodig was. Eenige slechte oogstjaren waren oorzaak van een volledige sanering van de tarwemarkt in 1937.

De buitengewoon goede oogst van 1938 en begin 1939 en de goede vooruitzichten van den nieuwen oogst hebben duidelijk gemaakt, dat het vraagstuk van de aanpassing van het aanbod aan de vraag nog in al zijn scherpte bestaat. Verleden jaar heeft het „Wheat Advisory Committee” dan ook onmiddellijk gepoogd de besprekingen voor een internationale overeenkomst weer vlot te krijgen. In het begin van 1939 werd in principe besloten een internationale tarweconferentie bijeen te roepen. Dit besluit is evenwel nog niet tot uitvoering gebracht.

De voorstellen, die het hoofdthema van de besprekingen vormen, zijn de beperking van het tarwe-areaal, de vaststelling van exportquota, het instellen van minimumprijzen en de afschaffing van exportsubsidies.

Waarschijnlijk zal de internationale afspraak zich beperken tot het vaststellen van exportquota en het daarbij aan elk land afzonderlijk overlaten om zijn tarweproductie hiermede in overeenstemming te beperken. De contrôle op het tarwe-areaal zou voor een internationaal lichaam vele bezwaren meebrengen.

De voorbereidende tarwecommissie heeft zich inzake de wenschelijkheid van minimumprijzen laten voorlichten door Prof. Keynes. Deze schijnt zich voor minimumprijzen uitgesproken te hebben, mits de voorraden behoorlijk worden verminderd. De groote drijfveer van een internationale regeling is juist verbetering van den tarweprijs. Of men al of niet een *minimum*prijs vaststelt, indien men een hooger prijs dan den huidige wil bereiken, is het in elk geval noodzakelijk het aanbod te verkleinen. Het is al moeilijk te bepalen op welken richtprijs men het moet aansturen en hoe groot het totale exportquotum moet zijn, maar nog meer moeilijkheden zal het opleveren de afzonderlijke quota vast te stellen. In verband met de groote schommelingen in den oogst van jaar tot jaar en van land tot land is een soepele regeling, die rekening kan houden met afwijkende omstandigheden, gewenscht. Argentinië sprong in 1934 ook uit den band, omdat het een uitzonderlijk rijken oogst had.

Het spreekt vanzelf, dat de exportsubsidies volledig en in elken vorm behooren te verdwijnen.

De sanering van de tarwemarkt is niet enkel een belang van de exportlanden. Voor de invoerlanden is het op het eerste gezicht een voordeelige zaak om de tarwe zoo goedkoop te kunnen verkrijgen. Uiteindelijk blijkt het evenwel geen winst op te leveren. Indien de koopkracht van de agrarische uitvoerlanden sterk slinkt, stagneert ook de invoer van industrieproducten en komen de buitenlandsche beleggingen in gevaar.

In theorie zou de gespaarde koopkracht op tarwe in het invoerland zelf besteed kunnen worden voor industrieproducten. Afgezien van de ervaring, dat deze koopkracht voor een deel niet wordt uitgegeven, blijft nog de moeilijkheid, dat de binnenlandsche consument geheel andere industrieproducten vraagt dan de agrarische uitvoerlanden. Indien slechts op korten termijn een lage tarweprijs bestaat, geeft dit dus enkel aanleiding tot verstoringen in de productie.

Waarschijnlijk is de internationale politieke toestand een van de voornaamste redenen, dat er niet meer schot zit in de onderhandelingen.

In de Internationale Suikerconventie bezit men overigens een moedgend voorbeeld.

J. HORRING.

DE INVOER VAN DE NEDERLANDSCHE ANTILLEN EN HET AANDEEL DAARIN VAN DE ANDERE RIJKSDEELEN.

Inleiding.

In het gebiedsdeel Curaçao bestaat reeds lang een groote handel, die na de komst der olie-industrie, gesticht door de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij (C.P.I.M.) en de Lago Oil & Transport Co, sterk is toegenomen en voor deze kleine eilanden een opvallend groot volume heeft. Het importgedeelte van dezen handel op Curaçao¹⁾ verdient daarbij het meest onze aandacht, omdat het zooveel belangrijker is dan het exportgedeelte. Natuurlijk moet ook de uitvoer van onze Antillen, die thans voornamelijk uit fosfaat en aloëhars bestaat, voortdurend worden bestudeerd en gestimuleerd, omdat de al of niet permanente aanwezigheid der olieraffinaderijen een factor van onzekerheid is en blijft. Er moeten dus voldoende andere welvaartsbronnen aanwezig zijn voor de bevolking van ruim 100.000 zielen, waarvan 91.000 op de eilanden Curaçao en Aruba, zoodra de olie-industrie, de hoofdpijler der huidige welvaart, eens mocht gaan verdwijnen.

Als hier van een grooten invoer wordt gesproken, worden daarbij, evenals bij den export, de olieproducten uitgezonderd. Deze laatste voert men dagelijks voor een waarde van circa $\frac{1}{2}$ miljoen gulden in en voor een nog veel grootere waarde uit, in geraffineerden toestand. De overige *invoer* bedraagt echter nog 43 miljoen gulden, waarvan het eiland Curaçao voor 25 $\frac{1}{2}$ miljoen opnam; de overige *uitvoer* is slechts ruim 3 miljoen gulden.

Van het genoemde totaal van 43 miljoen importeert Nederland slechts voor 8.9 miljoen, de Vereenigde Staten daarentegen voor 20.9 miljoen gulden, Engeland voor 2.3 miljoen, Japan voor 2.9 miljoen²⁾. Op den handel (vooral winkelhandel) viel daarvan, na aftrek der machinerieën en materialen voor de raffinaderijen (3.9 miljoen), nog voor een bedrag van 39.1 miljoen gulden. Deze cijfers bewogen zich meest in stijgende lijn sinds 1932.

De handel is van zoo groote uitgebreidheid, *1e* in verband met de ruim 7000 man *oliepersoneel*, die zeer koopkrachtig zijn, evenals de andere bewoners, in verband met den hoogen loonstandaard en *2e*, wegens de zeer groote, hier ten deele ook *provisiën* inslaande scheepvaart (een tonnage grooter dan die van Amsterdam), met de vele bijbehorende allerlei inkoopende *schepelingen* en de talrijke *passagiers*. De laatsten bestaan, behalve uit touristen, waarover later, vooral uit Venezolanen, die o.m. van Caracas naar Maracaibo reizen en omgekeerd, en die grotendeels de Nederlandsche K.N.S.M.- en K.L.M.-lijnen benutten, welke deze plaatsen verbinden. Tenslotte passeeren hier op doorreis allerlei reizigers, o.a. van de Vereenigde Staten naar het N. van Zuid-Amerika.

De *lage invoerrechten*, die veelal 3 pCt. bedragen, ook voor luxe-artikelen als parfumerieën, paarden, zilverwerk, gouden voorwerpen, juweelen, luxe zeepen en mode-artikelen, zijn oorzaak, dat de schepelingen en de Venezolaansche reizigers hier goedkoper terecht kunnen dan in de meeste andere havens. Voor den Venezolaan geldt, dat hij voor zijn munt (de Bolivar) in Curaçao veel meer kan kopen dan in Venezuela. En dit geldt ook voor de *touristen* der groote kruistochten, die de schepen der Trans-Atlantische lijnen 's winters in Centraal Amerika maken. De passagiers van één enkele touristenboot koopen somtijds op het eiland Curaçao voor f 50.000 in de verschillende winkels, die alle warenhuizen zijn en aller-

¹⁾ Onder welk woord wij steeds het geheele gebiedsdeel der Nederlandsche Antillen verstaan, als niet het woord „eiland” bijgevoegd is. De officieele naam is: gebiedsdeel Curaçao.

²⁾ Manufacturen en modewaren vormen bij Japan het leeuwendeel; daarnaast nog wat rubberschoenen, glas- en aardewerk, visch in blik, enz.

lei verkoopen. Men zegt zelfs, dat eens een enkele Curaçaosche zaak op een dag voor f 12.000 aan touristen heeft verkocht! Voorts heeft Curaçao veel doorvoer met overlading.

Het blijft, zoowel voor den invoer voor verkoop aan passagiers en schepelingen als voor den doorvoer van goederen, van belang te zorgen, dat de gemakkelijke en snelle bediening der schepen in de ruime haven van Curaçao voor de scheepvaart aantrekkelijk blijft, want het aandoen van Curaçao door vele lijnen brengt allerlei indirecte voordeelen. Het op peil houden der zeer goed geoutilleerde haven en het laag houden der havenkosten is met name voor den doorvoer noodzakelijk. Deze laatste nam bijv. af, toen de haven van Puerto Cabello destijds verbetering onderging. De heer Menkman zeide in Mei 1934 (Haagsche Maandblad) van de toenmalige loodsgelden, dat zij niet slechts een retributie waren, doch een echte belasting op de scheepvaart en sindsdien zijn zij nog verhoogd. Zonder twijfel is een goedkope haven ook van invloed op het tourisme, dat niet speciaal vanwege de raffinaderij zoo veelvuldig het eiland Curaçao op zijn programma zet en dus ook blijven kan als bron van welvaart, als er inkrimping der olie-industrie mocht komen, *mits* de haven in elk opzicht aantrekkelijk voor deze schepen blijft.

De in dit artikel behandelde invoerartikelen zijn vooral die, bij welke het Nederlandsche aandeel min of meer voor vergrooting vatbaar is. Allerlei andere belangrijke artikelen als ijzerwaren, machinerieën, auto's e.d. zijn dus niet besproken, evenmin die, bij welke Nederland's aandeel in den invoer bevredigend is (kaas, margarine, enz.). Op koloniale waren is alleen ingegaan, voorzoover Suriname deze in niet te verre toekomst zou kunnen leveren en dus niet op thee, rubber, katoen, cacao, kina, tabak, e.d. Ook parfumerieën, wijn, visch, vleesch en nog vele andere provisiën en alcoholica zijn niet besproken, daar dit geen specifiek Nederlandsche uitvoerartikelen zijn. Invoer uit Nederlandsch Oost-Indië heeft wegens het ontbreken van directe lijnen en wegens den zeer grooten afstand vrijwel niet plaats en kon dus ook buiten beschouwing blijven. De invoer in Suriname zal in een later artikel worden beschouwd³⁾.

Boschproducten.

Hout. Het spreekt vanzelf, dat op de houtarme eilanden Curaçao en Aruba alle voor de olie-industrie en andere bouwende bedrijven benodigd hout aangevoerd moet worden uit houtrijke landen. Tropisch Zuid-Amerika inclusief de Guyana's zou de aangewezen leverancier zijn, doch is het nog niet.

Op de Nederlandsche Antillen is het, wat gezaagd hout (timmerhout) betreft, vooralsnog Amerika, dat ons voorziet van dit materiaal. Yellow pine en iets Oregon pine en daarnaast ook wat white pine wordt vandaar ingevoerd in gezaagden toestand; Suriname en Britsch Guyana verkoopen aan gezaagd hout niets. Als Georgia e.a. Zuidelijke staten van de Vereenigde Staten dit hout leveren, zit er wel niet veel aan spoorwegvracht in den kostprijs c.i.f. Willemstad, doch een hooge zeevracht Gulfhavens — Antillen per Aluminum line, die hier een monopolie heeft. Curaçao koopt voorts hout, dat uit Oregon komt en ook een duur vervoer achter den rug heeft, via het Panama-kanaal met zijn hooge tollén. Aldus ontstaat de indruk, dat Suriname, wat de vracht betreft, tegenover een deel van het geïmporteerde gezaagd hout in het voordeel kan zijn bij houtleverantie aan de Nederlandsche Antillen. Is er dus een moderne exploitatie van voldoende rijke bestanden mogelijk, dan kan Suriname wellicht een deel van de leveran-

³⁾ De statistische cijfers zijn die voor 1937, tenzij anders vermeld, en ontleend aan gegevens van het Gouvernement en van de West-Indische Kamer. Verder ben ik aan talrijke personen dank verschuldigd voor allerlei informaties. Voor verdere raadgevingen en correcties houdt de schrijver zich zeer aanbevolen.

ties van gezaagd hout door de Vereenigde Staten incl. Portorico overnemen.

Deze vraag is waard grondig te worden bestudeerd, gezien het feit, dat Curaçao en Aruba al vele jaren lang voor meer dan een half miljoen gulden gezaagd hout per jaar koopen, zij het ook in wisselende hoeveelheden, en in 1937 zelfs voor f 710.000, dit alles exclusief meubelen (f 328.000) en triplex (f 22.000). Deze import betreft naast goede ook slechte houtkwaliteiten (betonbekistingshout). Men denke niet, dat Suriname-hout alle Amerikaansch gezaagd hout zou kunnen vervangen, want op dit oogenblik voeren niet alleen Nederlandsch, doch ook Britsch Guyana zelf nog veel hout in, w.o. pitch pine uit de Vereenigde Staten!

Naast gezaagd hout neemt *paalhout* (hardhout) voor f 143.000 aan den invoer in Curaçao deel en het is hierbij, dat Suriname de beste kansen heeft. Manbarklak-paalhout werd reeds vóór 1930 in honderden palen besteld en nadien werd het in kleine hoeveelheden tot op heden telkens gebruikt voor de haven der Sint-Annabaai (Willemstad) en andere waterwerken, laatstelijk o.a. nog door de C.P.I.M. Suriname kon echter niet voldoende vlug leveren.

De houtkapbedrijven aldaar zullen alleen tot grotere leveranties in staat zijn, als ze

1e. over groote voorraden gezaagd hout en paalhout beschikken, die denklijk meermalen — vooral voor de goed herkenbare plumeauvormige manbarklakboomen — met luchtverkenning zijn aan te toonen, terwijl aantooning van grotere bestanden van Demerara-greenheart van de lucht uit niet uitgesloten is;

2e. meer werkkapitaal krijgen, bijv. van de Regeering, met eenige hulp van kapitaalkrachtige groote houtafnemers in Nederland en Curaçao;

3e. last but not least, over betrouwbare en talrijke arbeidskrachten beschikken, welke men wellicht uit Java kan importeerden, zooals houtontginningen op Simaloer bij Atjeh het bijv. ook met succes op groote schaal deden.

Britsch Guyana levert een aanwijzing, dat de Guyana's, als de zaak energiek en vakkundig aangepakt wordt, tot concurrerenden export van hout in staat zijn. Zijn greenheart-paalhout heeft een vaste markt in Europa en Amerika. (In de jaren 1935 tot en met 1937 bijv. \$ 90.000 à \$ 230.000 per jaar, waarvan de Vereenigde Staten $\frac{2}{3}$ deel afnamen (1 \$ = ca. f 1.88).) Nederland kocht in 1937 voor ruim f 200.000 Britsch Guyana greenheart en in datzelfde jaar ging voor ca. f 10.000 greenheart naar onze Antillen en voor f 64.000 naar Trinidad.

Suriname levert slechts af en toe palen aan Curaçao en dan heel weinig (in 1937 voor f 2.000). Toch trachtten zoowel het Curaçaosche Gouvernement als de olie-maatschappij op Curaçao⁴⁾ hier orders te plaatsen. Zij waren als steunorders bedoeld en zouden

⁴⁾ Deze heeft dikwijls voor f 100.000 hout of meer per jaar nodig.

wellicht iets blijvends kunnen worden, als de kleine, in aantal telkens wisselende, houtmaatschappijen in Suriname konden worden vereenigd en vergroot tot een enkel krachtig lichaam! De zwakke ondernemingen van de laatste jaren konden zelfs paalhout-bestellingen van de Zuiderzee-werken met 2 jaar levertijd niet stipt uitvoeren, ofschoon zij over concessies van ca. 1 miljoen ha beschikken en ondanks den voorrang, dien de Zuiderzee-werken bereid zijn aan West-Indisch hout te geven.

Grootere en meer Europeesche organisatie kan eigenlijk eerst gebaseerd worden op minder verspreide bestanden, dan men thans kent en op orders van Nederland en Curaçao beide. Luchtopname is vermoedelijk het middel om het bestaan van dergelijke bestanden te leeren kennen⁵⁾.

Dr. W. C. KLEIN.

⁵⁾ Schrijver dezes lichtte dit toe in een artikel in de Indische Gids van Februari 1939: „Luchtopnamen in Suriname, vooral met het oog op economische mogelijkheden”.

Ontwikkeling van de openbare financiën in Nederlandsch-Indië.

Aan het Economisch Weekblad voor Nederlandsch-Indië van 23 Juni 1939 ontleenen wij het volgende:

De op 15 Juni bij den Volksraad ingediende begrooting vertoont, wat den gewonen dienst betreft, een geraamd tekort van f 39.9 miljoen (uitgaven f 592.2 miljoen, ontvangsten f 552.3 miljoen) en, wat den buitengewonen dienst aangaat, van f 32.4 miljoen (uitgaven f 62.4 miljoen, ontvangsten f 30 miljoen). Gelijk men uit de nevenstaande grafiek kan opmaken, is het ten opzichte van 1939 vergroote tekort bij den gewonen dienst te verklaren uit een verdere stijging der uitgaven, waartegenover geen gelijke vermeerdering der ontvangsten staat.

De vermeerdering van uitgaven in weerwil van het feit, dat bij de opstelling der ontwerp-begrooting allerwegen de uiterste soberheid werd in acht genomen, staat voornamelijk in verband met de noodzakelijke verdere opvoering van de weerkracht van leger en vloot, de stijging der bezoldigingen als gevolg van de bestaande ouderdomsgeleding van het ambtenaren-corps, de voortzetting van tal van maatregelen, welke tot eind 1939 uit de Nederlandsche f 25 miljoen-bijdrage worden gefinancierd, eenigen uitbouw van het onderwijsapparaat en tenslotte bepaalde volstrekt urgente voorzieningen op het gebied van bestuur, politie en welvaartzorg.

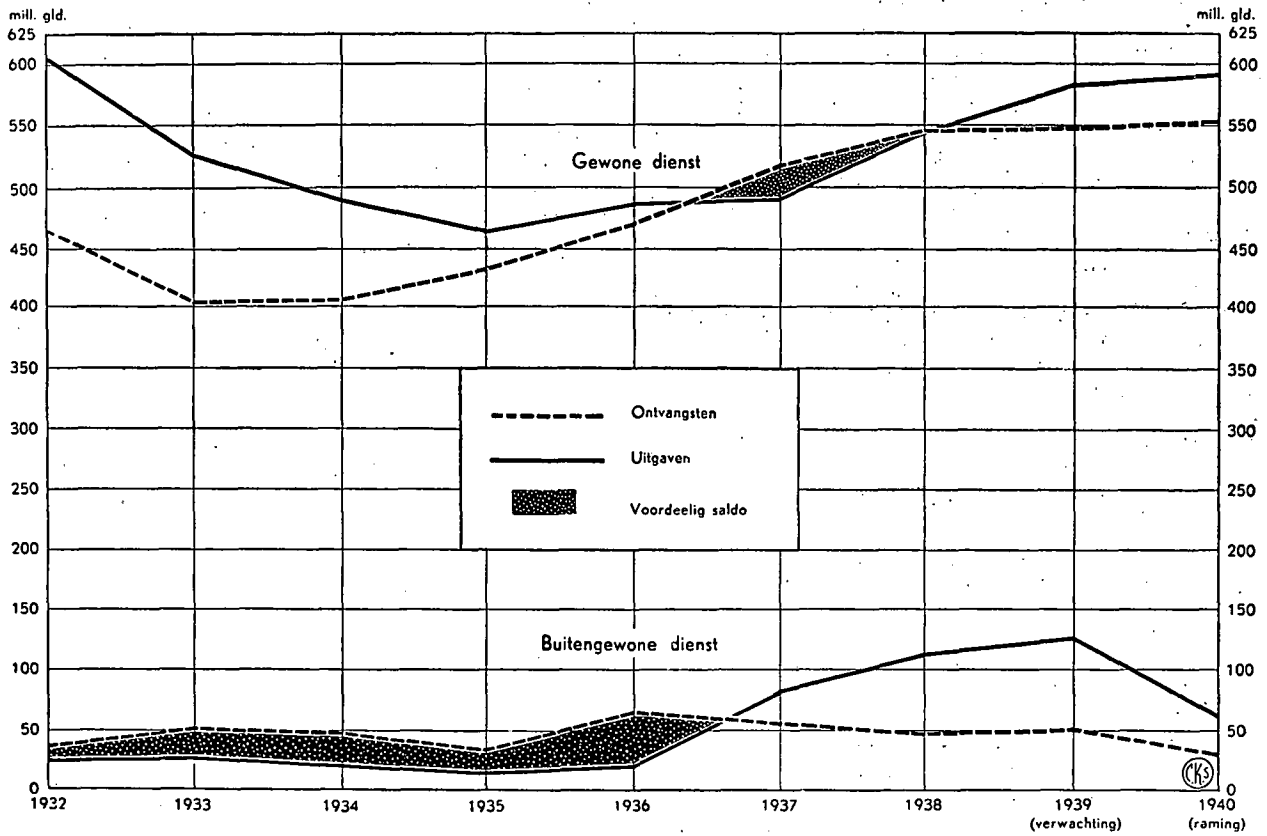
Teneinde de bovengenoemde tekorten te verkleinen, wordt voorgesteld de ontvangsten op te voeren door a. wijziging van de tarieven der inkomstenbelasting voor de inkomensklassen tot f 300, waaruit een meeropbrengst van f 2 miljoen wordt verwacht, b. verhooging der opcenten op evengenoemde belasting van 50 op 75, waardoor, naar verwacht wordt, f 6.6 miljoen méér wordt opgeleverd en c. een verhooging der opcenten op de vennootschapsbelasting van 100 op 150, een vermoedelijke meer-opbrengst gevend van

AANVOER VAN GRANEN. (In tons van 1000 kg.)

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	16-22 Juli 1939	Sedert 1 Jan. 1939	Overeenk. tijdvak 1938	16-22 Juli 1939	Sedert 1 Jan. 1939	Overeenk. tijdvak 1938	1939	1938
Tarwe	14.980	480.550	565.567	—	44.489	4.295	525.039	569.862
Rogge	2.520	120.231	88.467	—	1.700	—	121.931	88.467
Boekweit	970	10.514	9.590	—	—	—	10.514	9.590
Mais	18.020	370.281	729.277	—	58.167	57.451	428.448	786.728
Gerst	6.518	151.376	216.714	—	10.294	8.876	161.670	225.590
Haver	11.394	119.559	113.370	—	1.860	7.812	121.419	121.182
Lijnzaad	2.311	93.586	92.413	250	179.450	132.784	273.036	225.197
Lijnkoek	1.900	47.322	35.599	—	150	125	47.472	35.724
Tarwemeel	2.455	38.531	34.477	620	4.675	7.648	43.206	42.125
Andere meelsoorten	350	13.267	19.302	130	3.361	3.445	16.628	22.747

f 8.8 miljoen. Van de gezamenlijke meer-opbrengst van f 17.4 miljoen wordt f 7.5 miljoen (t.w. de meer-opbrengst van 15 ope. I.B. en 20 ope. V.B.) ten bate van den buitengewonen dienst geboekt ter vervanging van het ulto. 1939 afloopende defensie-uit-

voerrecht van 1 pCt., en f 9.9 miljoen ten bate van den gewonen dienst. Daardoor zal het tekort op den gewonen dienst gereduceerd worden tot rond f 30 miljoen en dat op den buitengewonen dienst tot rond f 25 miljoen.



STATISTIEKEN. WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
18 Juli 1939	1.87 $\frac{1}{16}$	8.76 $\frac{1}{2}$	75.10	4.95 $\frac{3}{8}$	31.81	100 $\frac{1}{4}$
19 " 1939	1.87 $\frac{1}{16}$	8.75 $\frac{1}{2}$	75.05	4.95 $\frac{1}{2}$	31.79	100 $\frac{1}{4}$
20 " 1939	1.86 $\frac{1}{8}$	8.74 $\frac{3}{4}$	75.—	4.95	31.75 $\frac{1}{2}$	100 $\frac{1}{4}$
21 " 1939	1.86 $\frac{1}{8}$	8.74 $\frac{3}{4}$	75.—	4.95 $\frac{1}{4}$	31.76	100 $\frac{1}{16}$
22 " 1939	1.86 $\frac{1}{8}$	8.74 $\frac{3}{4}$	74.97 $\frac{1}{2}$	4.95	31.76	100 $\frac{1}{4}$
24 " 1939	1.86 $\frac{1}{16}$	8.73	74.80	4.94	31.68 $\frac{1}{2}$	100 $\frac{3}{8}$
Laagste d.w ¹)	1.86 $\frac{1}{8}$	8.72 $\frac{1}{2}$	74.70	4.93 $\frac{1}{8}$	31.64	100
Hoogste d.w ¹)	1.87 $\frac{1}{8}$	8.78	75.25	4.97	31.86	100 $\frac{1}{4}$
Muntpariteit	1.460	12.1071	59.263	9.747	24.906	100

Data	Zwitserland *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaa **)	Madrid **)
18 Juli 1939	42.22	—	—	—	—
19 " 1939	42.20	—	—	—	—
20 " 1939	42.15	—	—	—	—
21 " 1939	42.15	—	—	—	—
22 " 1939	42.16	—	—	—	—
24 " 1939	42.10	—	—	—	—
Laagste d.w ¹)	42.05	—	—	—	—
Hoogste d.w ¹)	42.28	—	1.40	9.90	—
Muntpariteit	48.003	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
18 Juli 1939	45.20	39.15	44.07 $\frac{1}{2}$	3.86	43 $\frac{1}{2}$	1.86 $\frac{3}{8}$
19 " 1939	45.20	39.12 $\frac{1}{2}$	44.05	3.86	43 $\frac{1}{2}$	1.86 $\frac{1}{8}$
20 " 1939	45.10	39.05	43.97 $\frac{1}{2}$	3.86	43 $\frac{1}{2}$	1.86 $\frac{1}{8}$
21 " 1939	45.10	39.05	43.97 $\frac{1}{2}$	3.85	43 $\frac{1}{2}$	1.86 $\frac{1}{8}$
22 " 1939	45.07 $\frac{1}{2}$	39.05	43.95	3.87 $\frac{1}{2}$	43 $\frac{1}{2}$	1.86 $\frac{1}{8}$
24 " 1939	45.—	38.97 $\frac{1}{2}$	43.87 $\frac{1}{2}$	3.85	43 $\frac{1}{2}$	1.86 $\frac{1}{8}$
Laagste d.w ¹)	44.90	38.90	43.80	3.82 $\frac{1}{2}$	43	1.86
Hoogste d.w ¹)	45.20	39.17 $\frac{1}{2}$	44.07 $\frac{1}{2}$	3.90	44	1.87
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 $\frac{1}{2}$	2.1878

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
18 Juli 1939	4.60 $\frac{1}{8}$	2.65 $\frac{1}{16}$	40,13 $\frac{1}{2}$	53,59
19 " 1939	4,68 $\frac{1}{4}$	2,65	40,13	53,54
20 " 1939	4,68 $\frac{1}{16}$	2,64 $\frac{15}{16}$	40,13 $\frac{1}{2}$	53,46
21 " 1939	4,68 $\frac{1}{4}$	2,64 $\frac{15}{16}$	40,13	53,53
22 " 1939	—	—	—	—
24 " 1939	4,68 $\frac{1}{4}$	2,65	40,13	53,63
25 Juli 1938	4,92 $\frac{1}{4}$	2,76 $\frac{1}{16}$	40,19	54,98 $\frac{1}{2}$
Muntpariteit..	4,86	3,90 $\frac{1}{8}$	23,81 $\frac{1}{4}$	40 $\frac{3}{8}$

OPEN MARKT.

	1939				1938	1937	1914
	22 Juli	17/22 Juli	10/15 Juli	3/8 Juli	18/23 Juli	19/24 Juli	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	1/2	1/2-9/16	1/2-3/4	1/2-11/16	1/4	1/8	3/4-4 $\frac{3}{4}$
Prolong.	3/4	3/4	3/4	3/4	1/2	3/4-1	3-4 $\frac{1}{4}$
Londen							
Daggeld...	1/2-1	1/2-1	1/2-1	1/2-1	1/2-1	1/2-1	1/2-1
Partic. disc.	3/4	3/4-13/16	25/32-19/16	19/16-7/8	17/32-9/16	17/32-9/16	9/16-3/4
Berlijn							
Daggeld...	2 $\frac{1}{8}$ -5/8	2 $\frac{1}{4}$ -5/8	2 $\frac{1}{2}$ -7/8	2 $\frac{1}{2}$ -7/8	2 $\frac{5}{8}$ -3	2 $\frac{1}{4}$ -5/8	2 $\frac{5}{8}$ -3 $\frac{1}{8}$
Maandgeld	2 $\frac{1}{8}$ -5/8	2 $\frac{1}{8}$ -5/8	2 $\frac{1}{8}$ -5/8	2 $\frac{1}{8}$ -5/8	2 $\frac{1}{8}$ -3	2 $\frac{1}{4}$ -3/4	2 $\frac{1}{2}$ -7/8
Part. disc.	2 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{7}{8}$	2 $\frac{7}{8}$	2 $\frac{7}{8}$
Warenw...	4-1 $\frac{1}{2}$	4-1 $\frac{1}{2}$	4-1 $\frac{1}{2}$	4-1 $\frac{1}{2}$	4-1 $\frac{1}{2}$	4-1 $\frac{1}{4}$	4-1 $\frac{1}{4}$
New York							
Daggeld 1)	1	1	1	1	1	1	3/16
Partic. disc.	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1

1) Koers van 21 Juli en daarna voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

ZILVERPRIJS

		Londen ¹⁾	N.York ²⁾			A'dam ³⁾	Londen ⁴⁾
18 Juli 1939	16 $\frac{1}{2}$	34 $\frac{1}{2}$	18 Juli 1939	2120	148/5	148/5	
19 " 1939	16 $\frac{1}{2}$	34 $\frac{1}{2}$	19 " 1939	2115	148/6	148/6	
20 " 1939	16 $\frac{15}{16}$	34 $\frac{1}{2}$	20 " 1939	2115	148/6 $\frac{1}{2}$	148/6 $\frac{1}{2}$	
21 " 1939	16 $\frac{15}{16}$	34 $\frac{1}{2}$	21 " 1939	2115	148/6 $\frac{1}{2}$	148/6 $\frac{1}{2}$	
22 " 1939	16 $\frac{1}{8}$	—	22 " 1939	2110	148/6	148/6	
24 " 1939	16 $\frac{15}{16}$	34 $\frac{1}{2}$	24 " 1939	2110	148/5 $\frac{1}{2}$	148/5 $\frac{1}{2}$	
25 Juli 1938	19 $\frac{15}{16}$	42 $\frac{1}{2}$	25 Juli 1938	2055	141/5	141/5	
27 Juli 1914	24 $\frac{15}{16}$	59	27 Juli 1914	1648	84/10 $\frac{1}{2}$	84/10 $\frac{1}{2}$	

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) In gulden per Kg. 1000/1000. 4) In sh. p. oz. fine.

GROOTHANDELSPRIJZEN VAN BELANGRIJKE VOEDINGS- EN GENOT-

1) Zie blz. 281 van E.-S. B. van 5 April j.	GERST 64/5 kg La Plata)		MAIS Rotterdam per 2000 kg.				ROGGE Bahia Blanca) loco Rotterdam per 100 kg.		TARWE Rotterdam per 100 kg.		BURMA RIJST Loonzein per cwt. f.o.b. Rangoon/Bassein		BOTER per kg.		KAAS Edammer Alkmaar Fabr. kaas gang exp. per 50 kg.		EIEREN (grote) Gem. not. Eiernijm Roermond p. 100 st.							
	Rotterdam per 2000 kg.		Termijn- noteer. op 1 of 2 mnd.		Amerik. Mixed No. 2)		Bahia Blanca) loco Rotterdam per 100 kg.		Termijn- noteer. op 1 of 2 mnd.		80 kg Roemencse) Locoprijs		Leeuwarder Comm. Noteering		Heffing Crisis Zuivel- Centr.									
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
1927	237	—	171,50	89,3	176	—	87,1	12,475	102,5	13,825	110,1	14,75	109,3	6,83	104,5	sh. 11/31/4	2,03	98,4	—	43,30	95,0	7,96	99,3	
1928	228,50	106,2	208,50	108,6	226	—	111,9	13,15	108,1	12,575	100,1	13,475	99,9	6,43	98,4	10/73/4	2,11	102,3	—	48,05	105,4	7,99	99,6	
1929	179,75	83,6	196	—	102,1	—	101,0	10,875	89,4	11,275	89,8	12,25	90,8	6,34	97,0	10/6	2,05	99,4	—	45,40	99,6	8,11	101,1	
1930	111,75	52,0	118,50	61,7	136,75	67,7	62,25	6,225	51,2	8,275	65,9	9,675	71,7	5,09	77,9	8/5	1,66	80,5	—	38,45	84,4	6,72	83,8	
1931	107,25	49,9	78,25	40,8	84,50	41,8	4,55	37,4	4,65	37,0	5,55	41,1	3,09	47,3	5/6	1,34	64,9	—	31,30	68,7	5,35	66,7		
1932	100,75	46,8	72	—	37,5	—	77,25	38,2	4,625	38,0	4,70	37,4	5,225	38,7	2,59	39,6	5/11 1/2	0,94	45,6	—	22,70	49,8	4,14	51,6
1933	70	—	32,5	60,75	31,6	68,50	33,9	3,55	29,3	3,75	29,9	5,025	37,2	1,84	28,2	4/5 1/2	0,61	29,6	0,96	20,20	44,3	3,71	46,3	
1934	75,75	35,2	64,75	33,7	70,75	35,0	3,325	27,3	3,25	25,9	3,675	27,3	1,74	26,6	4/7 1/2	0,45	21,8	—	18,70	41,0	3,45	43,0		
1935	68	—	31,6	56	—	29,2	61,25	30,3	3,075	25,3	3,875	30,9	4,125	30,6	2,07	31,7	5/8 1/2	0,49	23,7	0,99	14,85	32,6	3,20	39,9
1936	86	—	40,0	74,50	38,8	74	—	36,6	4,275	35,1	5,75	45,8	6,275	46,5	2,19	33,5	5/7 1/2	0,58	28,1	0,885	17,55	38,5	3,50	43,6
1937	137,75	64,0	105,75	55,1	111	—	55,0	8,95	73,6	8,025	63,9	8,925	66,2	2,70	41,3	6/—	0,78	37,9	0,67	19,75	43,3	3,96	49,4	
1938	103,00	47,9	100,50	52,3	106,50	49,9	5,725	47,1	5,40	43,0	6,20	46,0	2,48	38,0	5/7	0,80	38,8	0,58	21,275	46,7	3,98	49,6		
Juni 1938	103,75	48,2	100,50	52,3	102,75	48,2	5,625	46,2	5,975	47,6	6,925	51,3	2,67	40,9	5/11 1/2	0,80	38,8	0,51	19,575	42,9	3,39	42,3		
Juli	103,75	48,2	104,75	54,6	106,75	50,1	5,95	48,9	5,375	42,8	6,775	50,2	2,74	42,0	6/11 1/4	0,78	37,9	0,50	20,45	44,9	3,71	46,3		
Aug.	86,75	40,3	98,25	51,2	102,25	47,9	5,05	41,5	4,70	37,4	5,775	42,8	2,88	44,1	6/5 1/4	0,76	36,9	0,55	21,325	46,8	4,17	57,0		
Sept.	80,50	37,4	96,25	50,1	105,25	49,4	4,275	35,1	4,15	33,0	4,80	35,6	2,81	43,0	6/3 1/2	0,78	37,9	0,57	22,80	50,0	5	62,3		
Oct.	79	—	36,7	89,25	46,5	96,50	45,3	3,975	32,7	3,525	28,1	4,025	29,8	2,39	36,6	5/5 1/2	0,74	35,9	0,70	23,45	51,4	5,07	63,2	
Nov.	81	—	37,7	84,50	44,0	91	—	42,7	4,30	35,3	3,35	26,7	3,65	27,1	2,08	31,9	4/9 1/4	0,76	36,9	0,70	22,325	49,0	4,90	61,1
Dec.	91	—	42,3	97,25	50,7	106,75	50,1	4,425	36,4	3,525	28,1	3,75	27,8	2,05	31,4	4/9 1/4	0,83	40,3	0,70	20,60	45,2	4,73	59,0	
Jan. 1939	88	—	40,9	96,75	50,4	106,25	49,8	4,30	35,3	3,75	29,9	3,85	28,5	2,12	32,5	4/11 1/4	0,84	40,8	0,625	20,075	44,0	4,29	53,5	
Febr.	84,50	39,3	89	—	46,4	97,75	45,8	4,225	34,7	3,50	27,9	3,675	27,2	2,27	34,8	5/2 1/4	0,86	41,7	0,60	19,95	43,8	3,41	42,5	
Maart	89,75	41,7	89,25	46,5	98,25	46,1	4,225	34,7	3,575	28,5	3,625	26,9	2,42	37,1	5/5 1/4	0,80	38,8	0,60	18,15	39,8	3,50	43,6		
April	93	—	43,2	90,75	47,3	101,25	47,5	4,25	34,9	3,575	28,5	3,825	28,4	2,57	39,4	5/9 1/4	0,75	36,4	0,55	16,575	36,4	3,55	44,3	
Mei	91	—	42,3	89,75	46,7	100,50	47,2	4,10	33,7	3,925	31,2	3,95	29,3	2,65	40,6	6/1	0,69	33,5	0,55	17,45	38,3	3,40	42,4	
Juni	90,75	42,2	90,50	47,1	97,25	45,6	3,90	32,1	3,475	27,7	3,825	28,4	2,62	40,1	5/11 3/8	0,75	36,4	0,60	17,10	37,5	3,45	43,0		
27 Juni-4 Juli	91,50	42,5	89,25	46,5	97	—	45,5	3,75	30,8	3,575	28,5	3,50	25,9	2,56	39,2	5/9 1/4	0,75	36,4	0,60	17,25	37,8	3,425	42,7	
4-11 Juli '39	89,50	41,6	86,75	45,2	96,50	45,3	3,85	31,6	3,40	27,1	3,50	25,9	2,55	39,1	5/9 1/8	0,77	37,4	0,60	17,25	37,8	3,375	42,1		
11-18 "	85,50	39,8	81,50	42,4	92,50	43,4	3,85	31,6	3,375	26,9	3,50	25,9	2,54	38,9	5/9 1/8	0,79	38,3	0,50	16,75	36,7	3,50	43,6		
18-25 "	82,50	38,4	78,25	40,8	84,50	39,6	3,85	31,6	3,125	24,9	3,40	25,2	2,54	38,9	5/9 1/4	0,75	36,4	0,50	16	—	35,1	3,55	44,3	

	JUTE „First Marks“ c.f. Londen per Eng. ton		KATOEN				AUSTRALISCHE WOL in olie gekamd; loco Bradford per lb.				JAPAN. ZIJDE 13/14 Dernier with Gr. D. te New York per lb.		RUBBER Stand. Ribbed Smoked Sheets loco Londen p. lb.										
	Herl. Ned.Ct. Not.		Midling Upland loco New York per lb.		Super Fine C.P. Oomra Liverpool per lb.		Crossbred Colonial Carded 50's Av.		Merino 64's Av.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.										
	f	%	cts.	%	cts.	%	cts.	%	cts.	%	cts.	%	cts.	%	cts.	%							
1927	442,38	103,4	36.10/-	43,8	93,1	17,60	36,7	102,1	7,27	133,8	96,8	26,50	244,9	104,8	48,50	13,55	105,8	5,44	93	140,2	18,50		
1928	445,89	104,2	36.16/11	49,8	105,8	20	—	37,9	105,5	7,51	153,8	111,2	30,50	259,7	111,1	51,50	12,60	98,4	5,07	54	81,4	10,75	
1929	395,49	92,4	32.14/3	47,6	101,1	19,10	33,2	92,4	6,59	127,2	92,0	25,25	196,5	84,1	39	—	12,28	95,9	4,93	52	78,4	10,25	
1930	257,97	60,3	21.6/9	33,6	71,4	13,50	19,7	54,8	3,92	81,9	59,2	16,25	134,8	57,7	26,75	8,50	66,4	3,42	30	45,2	5,87		
1931	192,15	44,9	17.1/7	21,1	44,8	8,50	20,1	55,9	4,28	60,9	44,0	13	—	109,0	46,6	23,25	5,97	46,6	2,40	15	22,6	3,12	
1932	146,86	34,3	16.18/-	15,9	33,8	6,40	19,5	54,3	5,39	42,5	30,7	11,75	79,7	34,1	22	—	3,87	30,2	1,56	12	18,1	3,37	
1933	128,63	30,1	15.12/2	17,4	37,0	8,70	16,8	46,8	4,91	48,9	35,4	14,25	96,9	41,5	28,25	3,21	25,1	1,61	11	16,6	3,25		
1934	115,85	27,1	15.9/9	18,3	38,9	12,30	13,6	37,8	4,37	51,4	37,2	16,50	95,8	41,0	30,75	1,92	15,0	1,29	19	28,6	6,25		
1935	134,52	31,4	18.11/8	17,6	37,4	11,90	17,7	49,3	5,87	42,2	30,5	14	—	84,5	36,2	28	—	2,41	18,8	1,63	18	27,1	6
1936	142,61	33,3	18.6/8	19,0	40,4	12,10	18,2	50,7	5,60	54,3	39,3	16,75	108,6	46,5	33,50	2,71	21,2	1,73	25	37,7	7,75		
1937	183,46	42,9	20.8/4	20,8	44,2	11,44	20,0	55,7	5,34	89,0	64,4	23,75	132,7	56,8	35,50	3,30	25,8	1,865	36	54,3	9,50		
1938	165,24	38,6	18.15/3	15,7	33,3	8,64	15,1	42,0	4,08	61,9	44,8	16,75	96,1	41,1	26	—	2,99	23,3	1,64	27	40,7	7,25	
Juni 1938	153,41	35,9	17.2/6	15,1	32,1	8,37	14,3	39,8	3,85	60,5	43,8	16,25	95,5	40,9	25,50	2,81	21,9	1,55	23	34,7	6,25		
Juli	169,20	39,5	18.17/10	16,1	34,2	8,88	15,7	43,7	4,20	60,9	44,0	16,25	97,1	41,5	26	—	3,22	25,1	1,775	28	42,2	7,50	
Aug.	174,59	40,8	19.10/8	15,3	32,5	8,37	14,7	40,9	3,95	61,4	44,4	16,50	96,8	41,4	26	—	3,11	24,3	1,695	29	43,7	7,87	
Sept.	170,11	39,8	19.1/9	14,9	31,6	7,99	14,1	39,2	3,84	62,0	44,9	16,75	94,9	40,6	25,50	3,17	24,7	1,705	30	45,2	8		
Oct.	171,48	40,1	19.11/3	15,9	33,8	8,62	14,3	39,8	3,92	62,6	45,3	17,25	94,8	40,6	26	—	3,27	25,5	1,775	31	46,7	8,37	
Nov.	165,33	38,6	19.1/3	16,7	35,5	9,09	14,6	40,6	4,03	61,4	44,4	17	—	92,2	39,5	25,50	3,19	24,9	1,735	29	43,7	8,12	
Dec.	163,83	38,3	19.1/6	15,9	33,8	8,62	14,4	40,1	4,03	59,3	42,9	16,50	89,5	38,3	25	—	3,22	25,1	1,75	29	43,7	8,12	
Jan. 1939	178,37	41,7	20.15/-	16,5	35,0	8,91	14,8	41,2	4,14	58,5	42,3	16,25	89,2	38,2	25	—	3,37	26,3	1,83	29	43,7	8	
Febr.	203,23	47,5	23.5/8	16,8	35,7	8,99	14,7	40,9	4,05	58,6	42,4	16	—	90,1	38,6	24,75	3,80	29,7	2,03	29	43,7	8	
Maart	208,49	48,7	23.12/6	17,1	36,3	9,06	15,2	42,3	4,13	59,8	43,6	16,25	90,8	38,9	24,75	4,07	31,8	2,16	30	45,2	8,25		
April	236,15	55,2	26.16/3	16,7	35,5	8,86	15,2																

	GE-SLACHTE RUNDEREN (versch) per 100 kg Rotterdam		GE-SLACHTE VARKENS (versch) per 100 kg Rotterdam		DEENSCH BACON middelgew. No. 1 Londen per cwt.				BEVROREN ARG. RUND-VLEESCH Londen per 8 lbs.				CACAO G.F. Accra per 50 kg c.i.f. Nederland				KOFFIE Loco R'dam/A'dam per 1/2 kg.				SUIKER Witte krist.-suiker loco Rotterdam/Amsterdam per 100 kg.				THEE N.-Ind. thee-veiling A'dam Gem. Java-en Sumatrathee per 1/2 kg.				Indexcijfer voedings- en genot.-middelen
	f %		f %		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Robusta		Superior Santos		per 100 kg.		per 100 kg.		per 1/2 kg.										
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
1927	93	98,2	77,50	90,4	66,80	100,3	110,5	3,03	102,4	5/6	41,21	119,4	68/	46,87	95,5	54,10	91,4	19,12	119,6	82,75	109,2	102,8	102,8						
1928	96,40	101,8	93,12	109,2	67,81	101,8	112,2	3,12	105,4	5/2	27,70	80,2	45/10	50,75	101,1	63,48	107,3	15,85	99,1	75,25	99,3	102,7							
1929	108	114,0	72,90	85,5	57,19	85,9	94,7	2,97	100,3	4/11	21,04	61,0	34/11	32	65,2	38,10	64,4	9,60	60,0	60,75	80,2	72,1							
1930	88	92,9	48	56,3	35,72	53,6	63/6	2,44	82,4	4/4	13,84	40,1	24/7	25	50,9	27,10	45,8	8	50,0	42,50	56,1	52,9							
1931	61	64,4	37,50	44,0	25,46	38,2	58/7	1,70	57,4	3/11	11,77	34,1	27/1	24	48,9	30,04	50,8	6,32	39,6	28,25	37,3	43,1							
1932	52	54,9	49,50	58,0	30,74	46,2	74/7	1,54	52,0	3/9	9,30	26,9	22/7	21,10	43,0	22,83	38,6	5,32	34,5	32,75	43,2	36,7							
1933	61,50	64,9	46,65	54,7	32,94	49,5	88/1	1,42	48,0	3/9 1/2	8,15	23,6	21/10	16,80	34,2	18,40	31,1	4,07	25,5	40	52,8	34,6							
1934	48,12	50,8	51,62	60,5	32	48,1	88/5	1,19	40,2	3/9 1/2	8,15	23,6	22/6	14,10	28,7	15,21	25,7	3,85	24,1	34,50	45,5	32,3							
1935	53,42	56,4	48,60	57,0	36,37	54,6	93/6	1,48	50,0	3/9 1/2	12,05	34,9	30/4	13,62	27,8	16,87	28,5	4,02	25,2	40	52,8	39,3							
1936	71,27	75,3	61,85	72,5	42,27	63,5	94/1	1,90	64,2	4/3	17,35	50,3	38/8	16,62	33,9	22,37	37,8	6,22	38,9	53,50	70,6	53,8							
1937	67,55	71,3	63,62	74,6	44,17	66,3	96/5	1,95	65,9	4/4 1/2	10,48	30,3	23/8	13,20	26,9	14,91	25,2	5,20	32,5	51	67,3	46,4							
1938	70,50	74,4	59,95	70,3	43,99	66,1	98/2	1,96	66,2	4/4 1/2	8,74	25,3	19/6	12,50	25,5	13,75	23,2	4,72	29,6	49,50	65,3	45,4							
Juni	67,20	71,0	62,40	73,1	46,46	68,8	103/9	1,98	66,9	4/5	9,76	28,3	21/9 1/2	12,75	26,0	14	23,7	4,95	31,0	47,75	63,0	46,3							
Juli	67	70,7	63,75	74,7	45,32	68,1	101/5	1,96	66,2	4/4 1/2	10,04	29,1	22/5 1/2	13,30	27,1	14,10	23,8	5	31,3	49,50	65,3	45,3							
Aug.	64,65	68,3	62,45	73,2	43,67	65,6	99/-	1,90	64,2	4/3 1/4	10,41	30,2	23/4 1/2	13,50	27,5	14,50	24,5	5,35	33,5	53	70,0	45,5							
Sept.	63,65	67,2	62,50	73,3	43	64,6	98/-	1,99	67,2	4/6 1/4	10,02	29,0	22/10 1/2	14,30	29,1	15,50	26,2	5,22	32,7	54	71,3	44,4							
Oct.	62,15	65,6	60,87	71,4	39,28	59,0	90/7	1,99	67,2	4/7	9,51	27,5	22/11 1/2	14	28,5	15,50	26,2	5,45	34,1	50,25	66,3	43,1							
Nov.	63,35	66,9	59,75	70,0	41,46	62,3	96/6	1,89	63,9	4/4 3/4	9,03	26,2	21/-	13,50	27,5	15	25,4	5,72	35,8	46,50	61,4	43,4							
1939	63,67	67,2	56,87	66,7	41,93	63,0	97/6	1,94	65,5	4/6 1/4	8,95	25,9	20/9 1/2	13,20	26,9	15	25,4	5,85	36,6	47,50	62,7	43,3							
Jan.	61,85	65,3	55,95	65,6	43,61	65,5	100/-	1,90	64,2	4/4	9,14	26,5	20/10 1/2	13	26,5	15	25,4	5,77	36,1	48,75	64,4	41,7							
Febr.	62,47	66,0	55,82	65,4	44,39	66,7	100/7	1,84	62,2	4/2	9,27	26,9	21/-	13	26,5	15	25,4	6,27	39,2	50,50	66,7	42,7							
Maart	65,32	69,0	56,40	66,1	42,08	63,2	95/6	1,75	59,1	3/11 3/4	9,05	26,2	20/6 1/2	13	26,5	15	25,4	7,32	45,8	53,50	70,6	42,9							
April	67	70,7	55,95	65,6	39,28	59,0	90/-	1,85	62,5	4/2 1/4	8,85	25,6	20/3 1/2	13	26,5	15	25,4	8,52	53,3	52,25	69,0	43,1							
Mei	65,47	69,1	54,70	64,1	40,23	60,4	91/3	1,84	62,2	4/2	8,86	25,7	20/1	12,75	26,5	14,50	24,5	8,07	50,5	51,25	67,7	42,7							
Juni	65,30	69,0	57,50	67,4	41,90	62,9	95/-	1,86	62,8	4/2 1/2	8,65	25,1	19/7 1/2	12,50	25,5	14	23,7	8,25	51,6	51,50	68,0	42,8							
27 Juni-4 Juli	66	69,7	60	70,3	43,21	64,9	98/-	1,91	64,5	4/4	8,65	25,1	19/7 1/2	12,50	25,5	14	23,7	8,25	51,6	50,50	66,7	42,7							
4-11 Juli '39	65,30	69,0	60,40	70,8	43,21	64,9	98/-	2,00	67,6	4/6 1/2	8,66	25,1	19/9	12,50	25,5	14	23,7	8	50,0	50,50	66,7	42,8							
11-18	65,30	69,0	60,40	70,8	43,21	64,9	98/-	1,97	66,6	4/6	8,64	25,0	19/9	12,50	25,5	14	23,7	8	50,0	49,25	65,0	41,8							

	GRENEHOUT Zweedsch ongesort. 2 1/2 x 7 per standaard ex opslagpl. Londen				VURENHOUT basis 7/ f.o.b. Zweden/Finl. per standaard van 4.672 M ³				KOE-HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pond Veiling te Amsterdam				COPRA Ned.-Ind. f. m. s. per 100 kg Amsterdam				GRONDNOTEN Gepelde Coromandel, per longton c.i.f. Londen				LIJNZAAD La Plata loco Rotterdam (per 1000 kg.)				GOUD cash Londen per ounce fine				Indraffer agrarische grondstoffen	Algemeen Indexcijfer	Indraffer Indische uitvoerproducten
	Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.		Herl. Ned.Ct. Not.														
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
1927	230,28	100,1	19	19	160,50	105,1	40,43	100,9	32,62	106,5	266,03	106,4	21,18/11	185	95,0	51,50	100,1	85/-	105,3	104,3	124,1	104,3									
1928	229,90	100,0	19	19	151,50	99,2	47,58	118,7	31,87	104,1	254,10	101,6	21	185,25	95,1	51,45	100,0	85/-	102,0	100,4	94,6	94,6									
1929	229,71	99,9	19	19	146	95,6	32,25	80,5	27,37	89,4	230,16	92,0	19	109,9	51,40	99,9	85/-	92,7	95,3	84,5	84,5										
1930	218,43	95,0	18,12	141,50	92,7	25,36	63,3	22,62	73,9	175,55	70,2	14,10/4	181,75	93,3	51,40	99,9	85/-	89,6	75,1	60,0	60,0										
1931	187,88	81,7	16,14	110,75	72,5	18,65	46,5	15,37	50,2	136,69	54,7	12,2/11	95,50	49,0	52	101,1	92/5	47,6	54,4	44,7	44,7										
1932	136,14	59,2	15,13/4	69	45,2	11,15	27,8	13	42,4	130,52	52,2	15	70	35,9	51,25	99,6	118/-	35,1	43,0	38,4	38,4										
1933	136,48	59,3	16,11/2	73,50	48,1	13,26	33,1	9,30	30,4	90,39	36,1	10,19/4	75,50	38,8	51,35	99,8	124/7	33,1	38,9	34,5	34,5										
1934	134,02	58,3	17,18/4	76,50	50,1	12,07	30,1	6,90	22,5	71,90	28,7	9,12/3	72,75	37,3	51,50	100,1	137/8	31,6	37,2	36,5	36,5										
1935	127,91	55,6	17,13/4	59,50	39,0	12,54	31,3	9,15	29,9	104,26	41,7	14,8/-	67,25	34,5	51,50	100,1	142/2	32,2	36,9	34,8	34,8										
1936	139,98	60,9	17,19/10	78,25	51,3	15,40	38,4	11,90	38,9	113,49	45,4	14,11/9	85	43,6	54,60	106,1	140/4	39,0	42,2	40,7	40,7										
1937	205,35	89,3	22,17/2	132,25	86,6	23,35	58,2	15,22	49,7	127,81	51,1	14,4/8	110,50	56,8	63,20	122,8	140/9	53,4	57,9	55,9	55,9										
1938	189,94	82,6	21,7/7	109,50	71,7	15,38	38,4	10,07	32,9	92,12	36,8	10,7/3	99	50,9	63,30	123,0	142/6	41,1	48,4	44,5	44,5										
1939	190,37	82,8	21,5/-	102,50	67,1	14	34,9	9,77	31,9	92,40	36,9	10,6/3	96	49,3	63,05	122,5	140/8 1/2	38,9	47,0	40,7	40,7										
Juni	188,10	81,8	21	102,50	67,1	14,75	36,8	10,12	33,1	97,26	38,9	10,17/2	102	52,4	63,20	122,8	141/2	41,3	48,1	44,3	44,3										
Juli	187,70	81,6	21	103	67,5	14,75	36,8	9,72	31,8	93,55	37,4	10,9/3	96,50	49,6	63,60	123,6	142/4	40,9	47,5	45,2	45,2										
Aug.	182,97	79,6	20,15/-	105	68,8	15,25	38,0	9,47	30,9	91,44	36,6	10,5/-	96,25	49,4	64,55	125,5	144/9	41,0	47,9	46,9	46,9										
Sept.	184,29	80,1	21	107	70,1	15,75	39,3	9,07	29,6	88,01	35,2	10	92,50	47,5	63,90	124,2	145/9 1/2	41,3	47,7	47,9	47,9										
Oct.	177,72	77,3	20,10/-	108,50	71,1	15,50	38,7	8,72	28,5	85,14	34,0	9,16/7	90	46,2	63,95	124,3	147/7 1/2	40,6	46,7	45,9	45,9										
Nov.	175	76,1	20,7/6	108,50	71,1	14,50	36,2	9	29,4	87,24	34,9	10,2/10	91,25	46,9	63,95	124,3	148/10	40,2	46,6	45,3	45,3										
1939	174,17	75,7	20,5/-	108,55	71,1	14,50	36,2	9,07	29,6	88,20	35,3	10,4/9	89,25	45,9	64,20	124,8	148/8	40,7	46,5	45,7	45,7										
Jan.	169,53	73,7	19,8/9	109,80	71,9	14,50	36,2	9,40	30,7	90,50	36,2	10,6/11	90,50	46,5	64,90	126,1	148/4	42,1	46,4	46,1	46,1										
Febr.	169,89	73,9	19,5/-	116,25	76,1	14,50	36,2	9,65	31,5	91,43	36,6	10,7/2	96,25	49,4	65,50	127,3	148/4 1/2	43,5	47,5	47,8	47,8										
Maart	170,19	74,0	19,6/3	117,50																											

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 24 Juli 1939.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	8.659.347,77		
sels, Prom.,	Bijbnk. „	808.039,13		
enz. in disc.	Ag.sch. „	855.354,97	f	10.322.741,87.
Papier o. h. Buitenl.	f	1.800.000,—		
Af: Verkocht maar voor debk. nog niet afgel.	„	—		1.800.000,—
Beleeningen				
incl. vrsch.	Hfdbk. f	187.597.877,84 ¹⁾		
in rek.-crt.	Bijbnk. „	4.860.347,37		
op onderp.	Ag.sch. „	28.312.994,18		
	f	220.771.219,39		
Op Effecten enz.	f	219.820.156,23 ¹⁾		
Op Goederen en Ceel. „		951.063,16	„	220.771.219,39 ¹⁾
Voorschott. a. h. Rijk.	„	—		—
Munt, Goud	f	106.597.555,—		
Muntmat., Goud	„	1.022.906.922,58		
	f	1.129.504.477,58		
Munt, Zilver, enz. „	„	23.606.853,66		
Muntmat., Zilver.	„	—		1.153.111.331,24
Belegging van kapitaal, reserves en pensioenfondsen	„	43.934.869,65		
Gebouwen en Meub. der Bank.	„	4.580.000,—		
Diverse rekeningen	„	13.110.819,88		
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221)	„	7.629.955,16		
	f	1.455.260.937,19		
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefondsen	„	4.277.243,54		
Bijzondere reserve	„	7.756.940,37		
Pensioenfondsen	„	11.944.012,62		
Bankbiljetten in omloop	„	1.008.614.560,—		
Bankassignatiën in omloop	„	48.443,96		
Rek.-Cour. { Het Rijk f 43.819.088,67				
saldo's: { Anderen „ 355.361.639,46				399.180.728,13
Diverse rekeningen	„	3.439.008,57		
	f	1.455.260.937,19		
Beschikbaar metaalsaldo	f	589.882.204,39		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de bank gerechtigd is	„	1.474.705.510,—		
Schatkistpapier, rechtstreeks bij de Bank ondergebracht	„	—		

¹⁾ Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99) f 60.612.475,—
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
24 Juli '39	106598	1.022.907	1008.615	399.229	589.882	82
17 „ '39	106598	1.022.860	1013.916	393.982	588.833	82
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

¹⁾ Onder de activa.

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	8 Juli 1939	15 Juli 1939	17 Juli Laagste	22 Juli 1939 Hoogste	22 Juli 1939
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 3/8	97 5/8	97 1/2
Athene	Dr. p. £	547 1/2	547 1/2	540	555	547 1/2
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10 3/8	1/10 3/8	1/10 3/8	1/10 3/8	1/10 3/8
Budapest ..	Pen. p. £	24	24	24	24 1/2	24 1/2
Buenos Aires ¹⁾	p. pesop. p. £	20.19 1/2	20.25 1/2	20.17	20.30	20.20
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 3/32	1/5 3/32	1/5 1/2	1/5 1/2	1/5 3/32
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/2 1/16	1/2 1/16	1/2 1/16	1/2 1/16	1/2 1/16
Istanbul ..	Piast. p. £	583	583	583	583	583
Kobe	Sh. p. yen	1/2	1/2	1/2 1/16	1/2 1/16	1/2
Lissabon....	Escu. p. £	110 1/2	110 3/16	110	110 3/16	110 3/16
Montevideo .	d. per £	18	18 1/2	17 1/2	18 1/2	18 1/2
Montreal ..	\$ per £	4.69 1/2	4.68 1/2	4.68 1/2	4.69 1/2	4.68 1/2
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2
Shanghai ..	d. p. \$	6 1/2	6 1/2	4	7	4 1/2
Singapore ..	Sh. p. \$	2 1/4 1/2	2 1/4 1/2	2 1/4	2 1/4 1/2	2 1/4 1/2
Valparaiso ²⁾	\$ per £	117	117	117	117	117
Warschau ..	Zl. p. £	24 1/2	24 1/2	24 1/2	25 1/2	24 1/2

¹⁾ Offic. not. 15 laten, gem. not., welke imp. hebben te betalen 15 Nov. 1938
²⁾ 17.13.) 90 dg. Vanaf 13 Dec. 1937 laatste „export“ notering.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
19 Juli 1939	247.076	507.638	38.779	9.120	24.744
12 „ 1939	247.066	507.929	38.488	9.233	22.610
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
19 Juli '39	105.051	28.381	95.520	36.423	39.438	24,5
12 „ '39	100.441	29.524	87.111	36.782	39.137	25,5
22 Juli '14	11.005	14.736	—	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis-sels	Waarv. op het buitenl.	Belee-ningen	Rentelooos voorschot a. d. Staat
29 Juni '39	92.266	685	14	10.598	708	3.844	30.577
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Regk. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Particulieren
6 Juli '39	5.470	2.920	123.478	2.913	2.065	15.400
29 Juni '39	5.470	3.426	122.611	3.095	2.093	16.909
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Data	Goud en deviezen	Rentebank-scheine	Andere wis-sels, chèques en schatkistpapier	Belee-ningen
7 „ 1939..	76,6	22,8	7.778,8	57,3
30 Juli 1914..	1.356,9	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Regk.-Crt.	Diverse Passiva
7 „ 1939	925,0	1.389,9	8.531,2	986,7	406,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

NATIONALE BANK VAN BELGIË (in Belga's).

Data 1939	Goud Munt en metaal	Munt en diversen	Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheids-fondsen	Circulatie	Regk. Crt.	
									Schatkist	Partic.
18/7	3.304	48	810	222	68	142	246	4.539	13	195
13/7	3.304	49	787	263	63	142	242	4.551	12	196

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad			Wissels	
	Totaal bedrag	Goud-certificaten ¹⁾	„Other cash“ ²⁾	In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
12 Juli '39	13.613,0	13.604,7	353,2	5,3	0,6
5 „ '39	13.543,1	13.534,7	317,8	4,6	0,6

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ³⁾	Algem. Dek-kings-perc. ⁴⁾
5 „ '39	2.550,6	4.543,2	11.648,8	135,1	85,6	—

¹⁾ Deze certificaten werden door de Schatkist aan de Reserve Banken gegeven voor de overname van het goud, toen de § op 31 Jan. '34 van 100 op 59,06 cents werd gedevalueerd.

²⁾ „Other Cash“ does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

³⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ⁴⁾ Verhouding tot voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal leening.	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
5 Juli '39	1	8.142	13.858	8.473	30.439	5.229
21 Juni '39	—	8.089	13.862	8.479	30.359	5.237

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of England zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de betreffende valuta.